

# کربین فرمان د کات، ب نخلاقى ششگوان، بزوتندوى عدال تخوازان نا ب

على محمد محمّد ...

دست‌واژکى لينين ب تيرى ششگوان ب بزوتندوى ششگوان ب بوونى نيي، مانفستى کارى مارکسيست‌کان بوو ب نشتاش‌وو، هرچند ل سايلى تيرى ششگوان ب دا، بشکى باشى سرکردى ن م بزوتندوى بوون ب سرمايه‌دارو له موو ن و ب هايان دابان ک پناويدا کاريان د کرد و هاوکانيان گيانيان بختکرد، ل دواى روخانى ديوارى برلين و بينيمان ز ر ج و جان و ر ل ريزى ن م بزوتندوى عدال تخوازان دا بوون ناشکرا بوون، ک ز ر کيان بون ناقص‌ا ترين سياسيه‌کانى دواتر و برامبر ب مارکسيزم دشان و و ه شيان بوو ل وان خراپتر هاشاى ل مارکسى بوونى خى د کرد، ن باى ه موو ن م ناشرينيان ش ل نستى دست‌واژ ششگوريه‌کى لينين نيي، هميش تيرى ششگوان ب بنچينى بزوتندوى ششگوان کان، ب هميمنى فکرى سياسى ل کمم‌گادا، گوانکاري ريش‌ي ناکرت، ل ن م ک تا نيي ب قاغى پاککردن و هستان و، پويست پراتيک و نخلاقى ششگوان ب، ناوښتى ب ښى سياسيه‌کان بن ل کردارى هگرانى ر نگ بدات و، ب تايد تيش نوانى نوښت‌رايى تى ن و بيروباو دکان و ل جگلا ج‌راو ج‌رکانى کمم‌گادان، خ لينينش هر وای کرد، ل دواى خى ل و و ات پان و برين، ک شش‌يکى دانىشتوانى گى ز مين بوو، م‌تر ز ويه‌کى ب ناوى خ‌يو ن کرد، ل خواردنى ل شکرى سور زياترى ن خوارد.

ل مر دا دابان ل نخلاقى ششگوان ب، ب متمانى يکى لای ه‌زاران دروست کردو و برامبر ب چپ‌کانى کوردستان و د کات ب ترس و باسى سياست بکن و دست ب شش‌ن ب ن و، نوم‌دک ب تيرى ششگوران ب يکسانى کز بوو ل کمم‌گادا، ل چلو پ‌نجاکاندا کاتک ل و قاغى کمم‌نيست مناکان رابرى شقام بوون ب يکسانى، ب ه‌زاري هوشيارى سياسى و گيرفانى ب تا و، بوون قارمانى شقام و گوانکاريه‌کان.

ئاستا با بى دواى دىستىواژىكى دىكىو بىن بى گىاننىو بى متمانى لى هژاران كى 99,99% كى مگى بىك دىهه بى سىاسى و خىبات لى بىناو رىزگارى خىيان، ئىویش بى ئىخلاقى شىگىان، بىزوتنىو بى عىدال، تخوازان بىوونى نابىت، ئىمىش لى واقعى ئاستا لى ژيانى جىمى كىربىن سىركى چىگىراى پارتى كىكارانى بىرىتانياو سىركىدى هژاران مىخىكا (سىركى پىشوى ئىكوادىر) و سىدان نمونى و لى مىژوودا هىنجىن، ئاخىر لى كارو هىنگاوىكدا لى خىو دىست بىندىك بىت، ناتوانىت داوا لى كىم بىك بىت متمانى بى كارىكانت بىكات و بانگىوازيان بىك بىت بى خىبات لى بىناو دادىپىروى و بىكسانى، مىر فىكان سىرى كىدارو رىفتارت دىك بىن، دواتر گوىبىستى قىسكانت دىبىن .

كىم نىن ئىوانى تا ئاستا خىيان بى چىپ دىزانى لىم و بىت، لى نازو نىعمىتدا دىژىن، بى سىر ئىش بىك لى نىخىشانى تايىبىتىن و مىنا كىيان لى قوتابخانى ئىهلىيىكان ياخود زانك هىر بىناو بانگىكانى جىهان دىخو بىن، ياخود لى ما بىو كىكارىكارىيان بى دىكات... ، نمونى زىر، كى ئىمانىيان لى دىبىنم لى چ كىنانىك دىركىون بىكسىر لايدىدىم، چونكى ئىم كىداران رىنگدانىو بى پىيامى بىكسانى نىيى.

جىمى كىربىن كاتىك كلاودا بىرچىتى هاوسىرى بى رىچىك شىلى داواى لىد كات مىنا كى بىزىتى قوتابخانى بىكى باشىر لى دىر و بى بازنى هىبىزاردنىك بى، رىگا نادات، تا دىگات ئىو ئاستى 12 سائى هاوسىرگىريان لى سائى 1999 كى تايى پى دىت لى كاتىكدا 3 مىناى هاوبىشيان دىبىت، كىربىن ژيانىكى هژاران و سىروشتى وىك هاو بىتياى بازنى هىبىزاردنىك بى، ژيا، ئىو بىكى پىرل مىنتار دىتوانى قىس بىكاو بىكا و كىدارى نىبىت، درى درى بىكات، و لى نىيىكرى، واپىكرى بىبىتى نمونى بى لىو فىر بىوون.

كىربىن (كىربىنستا) نىك نىخىش سىاسى و گىتوگ سىاسىكان و پارىنگى هىزىكانى لى بىرىتانيا گىى، بىرگى ئىخلاقىشى گىاندىو بى سىاسىتكرىدن، لى كاتىكدا بىرژوازيى رىنگاو رىنگىكان چاوبىوانى ئىو بىوون وىك ماىكل فوتى هاو بىكى كى زىر هاوبىشى لى نىوانىيان هىبى لى بىركىردنىو دا توشى تىكشكانى گىور بىبىت لى هىبىزاردنىك بى 8ى بىنيدا، چاوبىوان بىوون بىرنام چىگىراى بى بى هىبىزاردنى بىبىتى درىژرىن عىرىزى ئىنتىحارى سىاسى، چاوبىوان بىوون كارىساتىك بى 9ى بىنى 1983 ماىكل فوت دىبار بىبىتىو، كى 65 سائى بوو پارتى كىكاران شىكسى وى بىخو و نىبىنى بوو، ماى وىك تاتىش

سەرکەوتوانە بەی دەرچەت لێ هەبژاردنەکان و بەرنامە نەگرسە ئابوریەکی وەک تاتچەر جەبجەبکات، وەلێ کەربین کە ببوێ ئومەدی دادپەروری بە کرێکاران و یەکسانخوازان و لاوان و پیران و هەژاران و پەنابەران و ئاشتیخوازان، بە ئێخلاق شەگەییەکانی خۆنەکی پوچە کردووە و سەرکەوتنی تەمار کردوێ ئێخلاق بە سیاسەتکردن لێ وەتەدا گەندەو، لێ بری ئێوەی 9,8% دێنگی پارتەکی دا بەزەت وەک هەمان رێژی 34 ساڵ لەمەوپێش، کەچی 9,9% دێنگی پارتەکی بەرز کردووە و روحی خستووە بەر سیاسەتکردن و عەدالەتخوازی لێ بەریتانیای نا عەدالەتدار، دێت مەژوو لەردا پێچەوانە بەتووە.

ئێمە لەم سەردەمە پەویستمان بە فەربوون لێ ژیا نی سادیی کەربینەکان و مەخاکانە (سەرکی پێشوی ئیکوادور)، راستە پەویستمان بە تێری شەگەیانە مارکس، وەلێ هەسەوکی و تی رەژانە کەربینەکان و مەخیکاکان زیاتر خۆک لێ دەوری نوسین و رەبازو بەرنامەکی مارکس کەدەنەو، تەنانەت نێک شەوازی ژیا نی مارکس، ئاخر خێ و پەیانەری یەکسانیی نێک پەیانەری ئایینی. هەموو شتمان ئامادەیی بە بونەو بە رابەری شەقام و سیاسەت لەم وەتەدا، ئێزمونی خەباتکارانە 5 دێی شەقام، بەرنامە سەسیالستی بە بۆ بەرای تێکی ئابوری دادپەرران، رسوا بوونی بەرژوازی کوردستان و نەمانی متمانە پەیان، ..... تەنها کارزما یەکی چەپگەرای کوردی وەک بیرنی ساندەرە، کەربینە، میلنشەنە، سیریزاو پەدیمەس و لێلا و مەخیکا یەک ماوێ لێ دەوری کەبینەو و بێت ئێمە گوێ لەرەسەما بکەن، خێ لێ رابردوودا نموونە کوردی وامان زەر بەرەم هەناو.

## کە بەیار لە چاره‌نوسمان دەدا؟ ... عەزیزە ئووف

چەن دەکرێ هەزگەلێک بێن بەیار لە چاره‌نوس و ئێستا و ئایندەمان بدەن؟ چەن دەکرێت گەلێک برسی بکەت و کەرەمەتی بشکێت و دواجار داواشی لێ بکەت بەشداری هەبژاردن و یفراندەم بکات، لەکاتێکدا

هەر خەشیان قەفەك لە دەرگای پارلەمان بەدەن؟ كەشە بە ناشرەعی دەتوانن ئەم ئازایەتیە بنوێنن و كاتی هەبژاردن و ئێژی یفراندنم دیاری بكات؟ هەموو ئەم وقایمە سیاسیه لەو بۆدەنگیە كوشتندەیهوه هاتوووە كە كەمەگەى كوردی ئولفەتى گرتوووە و نان و ژيانى لاسەندوینەتەوه و ئێستا لە بۆسەدایە كە چارەنوسى منداڵەكانیشمان دیاری بكات.

چەند ئێژەك پێش ئێستا هەموو گۆڵیان لەسەر گۆڵى كاك نەوشیروان دادەنا و ئەسەفیان بۆ مەرگی ئەم پیاووە دەخواست و ئێستاش لە فەراغى كاك نەوشیرواندا فرسەت لە كەمەگەى ئەدەبەت و بە ئارەزووى خەیان سەحەكەیان بۆ چۆن بوووە دەیانەوتن چارەنوسى خەمان و منداڵەكانیشمان دیاری دەكەن و ئەم ئەزموونە بەرەو هەڵدەر دەبەن و لە قەیرانیكەوه بۆ قەیرانیكى تر دەمانگوازنەوه.

هیچ نەما زەوتى نەكەن، داهاى ژێر زەوى و سەرزەوى، هیچ نەما نابووتى نەكەن، كەى كایەكانى كەمەگا و كەى دامەزراوەكان و كەى موقەدەساتى كەمەگەیان پێشەل كرد و ئێستاش بەناوى درى یفراندنمەوه دەیانەوتن شەریعت بەو هەموو خوارى و خەچیه بەدەن كە بیست و شەش ساڵە دروستیان كردوووە و نە تەماشای ئاوانە دەكەن و نە ئەزموون لە هەڵزەكانى ناوچەكە و نە دەرسەك لە مەرگی بەرپرسی یەكەك لە هەڵزە سیاسیهكانى كوردستان وەردەگرن.

ئێشتاش لە دیوێخانەكى سیاسیهوه، دیوێخانەك پلانى دنیای تەدا داڵلژراوە بۆ نابووتكرنى ئەم ئەزموونە و دادەشینی داهاى تەكەى و قەرزاركردنى نەتەوهیەك لەسەر دەستى چەوتیهكانى ئاغاكانى نۆ دیوێخانەكە هەر ئێزەى بە پاڵپشتى دەوڵەتەكى بۆگانه، ئێستاش بەم هەموو خوارو خەچیهوه بە درى هەبژاردن و یفراندنم و سەربەخەى خەك و خەیان و هەوادارەكانیشیان سەرقاڵ دەكەن.

ئێستاش سیاسیه بەتاق و حەتاهەكان و سەركردەى ناشرەعى و ئەو حزبە بچوكانەى كە دەبوو لەم ژبوایە دەهەڵبەى دوكانەكانیان داخەن، ناتوانن ئایندە بۆ ئەمە دیاری بكەن. سەركردەى نەخەش و قاچاخچى چەك و نەوت نە دەتوانن چارەنوسمان دیاری بكەن، نە هە ئێوهن ئایندەى میللهتەکیان پێ بسپێرین. لە ئێستاوە لەبەر هیچ نا لەبەر ئایندەى منداڵەكانمان دەبێت ئەم گەتەجەییە ئێكە بکەینهوه و ناکرێت ناشرینهكان و خیانت و گەڕەسته نەوتیهكان و فرشتن و تاقانکردنى نیشتمانمان بە هەبژاردن و یفراندنم بێر بەرنەوه. ئێشى ئەمەیه هەریەك لای خەیهوه بە پێكەنینەكیش بێت دژ بەم گەتەجەییە بۆستەتەوه.

# چەند فراگمەنتەك لەبارەى سەربەخەیی و ەیفراەندەم: بەچی ترس و گوماەم ەەیە؟

نەبەز سەمەد .....

بەر لە ەەكەم جەنگی جیەانی، كورد لە مەسەپەتەمیا ژیاو، ئەوكات  
وەتەك بە ناوی ئەقراق بوونی نەبوو. بەلام دواي ئەوەی  
ئەمپریالیست و كەلەنیالیستە خەئاواوییەكان دهن و ئەژەتەتە  
ناقین داگیردەكن، كوردستان یان مەسەپەتەمیاش داگیردەكن. لە  
ماوەی ەەكەم جەنگی جیەانیدا، بەریتانیا و فەلەسەفە بە ئاگاداری  
ئووسیا لە ساڵی ١٩١٦كەوتەنامەى "سایكس-بیكە" واژە دەكن بە  
دابەشكردنی خاكی ئەمپەراتۆریەتی عوسمانی لە نەوان خەیاندا. لەڕەو  
كوردستان بە چوار پارچە دابەشەكرد. كورد بەسەر چوار  
دەوڵەت نەتەوەى پاشكەلەنیالیزم دابەشەكرد، بەیە هیچ جەگەبەك بە  
كورد لە نەو ئەو دەوڵەتەندا نییە. لە ئەنجامدا، كورد دەبن بە  
كەمەندەى چەوساو لەو دەوڵەتەندا. لەڕەو كوردان دەبن بە  
خەكانەكى بەدەوڵەت، بەجیەان و سەرەنجام بەمەف.

- مەسعوود مەمەد لە چاوپەكەوتەكەى Ktv ساڵی ١٩٩٨ دەبەژە زیاتر  
لە ٢٠٠٠ ساڵ كورد لە دەرەوێ مەژوودا دەژی. واتا كورد ەشتا  
نەهاتەتە-نەو-مەژوو، نەهاتەتە-نەو-جیەانەو. داخە كورد لە ئەقراق  
تا ەنووكەش لە دەرەوێ مەژوودا، لە دەرەوێ جیەاندا ناژی؟ بە  
كورد تا ەنووكەش لە دەرەوێ مەژوو، لە دەرەوێ جیەاندا دەژی.  
چونكە كورد نەخەشی بیرچوونەوێ بوونی خەى ەەیە، بوونی خەى  
بەرچەتەو، بوونەكى سەربەخە، بوونەكى ئازاد، بوونەكى خەیی و  
سەنى نییە، بەكەو بوونەكى داگیركراوى ەەیە و لە خەى نامەبوو.

- كورد سەرشتەكى خەكەیانەى ەەیە، بەیە دژە دەوڵەت، دامەزراو،  
حوكمەانی و یەكگرتوووییە، لە ئەنجامدا دژە سیاسەت و سیاسەت  
نەزانە. لەبەرئەوێ كورد لە مەژووی نوو و ەاوچەرخى خەیدا هیچ  
ئیدەییەكى بە سەربەخەیی و دەوڵەت و دەوڵەتداری نەبوو و نییە.

ئاخىر لى بىر سىرۇشتە خەلپى كىيىپ كەتتى، كورد شارستانى ئىيى، واتا كۆلتۈۈرى شارى ئىيى، سىياسەت و دۆۋەت تەدارىش بىرھەمى شار و ھەشى شارىن. بىيى لى مەژۈۈى نو و ھاۋچەرخى كورددا، شەش يان بىرگىيىپ كىيىپ كەتتى، قىيىپ كەتتى، نو يى كورد (واتا كورد وەك نەتەۋە بىيى كىگرتۈۈپ) نەبىنن، ئۆۋەى ھەۋەۋە تاكو ھەۋەۋە شەپتەر بىرگىيىپ كىيىپ كەتتى، بىنەما يى و ناۋچە يى ھەۋەۋە، ھەر لى سەردەمى مەرنەشەنە كەنى بابان، سەران، ... ھەتە تاكو بىنەما يى و خەلپى بارزانىيە كەن تاكو خەلپە خەلپى كىيىپ كەنى ئىستە.

بىيى نەۋۈنە دەبىنن دۈۋەى ئاپتەپنى ۱۹۹۱ لى كورستانى ئىراق لى بىرئەۋەى سەركەدەپەتى سىياسى كورد لى شاخ ھىچ ئىدەپەكى بىيى دۆۋەت تەدارى، ھۆكەمەنى و سەربەخەپى نەۋەۋە، بىيى نەك سوۋدى لى دامەزراۋە و دەرگا بىجەماۋە كەنى ھۆكۈمەتى ئىراقى لى كوردستان نەبىننە بىكە تاۋەن و ۋەرانىشە كەردۈۋە، بىيى كورد مەۋەكى گەشى، مەۋەكى ھۆكۈمەت بىيى خەى و گەلەكەى نازانەت، بىيى ۋەۋەپەتى بىيى تاۋەنەنە و لى ناۋەردەپەن دەتە. كورد لى بىرئەۋەى ھىچ ئىدەپەكى بىيى ھۆكۈمەت تەدارى نەۋەۋە، بىيى سەرى لى شەۋەۋە، نەى دەرەنى چى بىكە، تاكو دۈۋەت لى سەردەستەۋەت و دەسەتەتەكەن ئىكەنەتەن و يەكەتى و پەرتى جەنگى ناۋخەپەن ھەگىرسانە، گەلەكە ئىگەر بىئاگا بىتە، سىياسىيەك ئىگەر لى سىياسەتە بزانەتە، و سەركەدەپەك ئىگەر پەندە لى مەژۈۈ ۋەبەگەتە و بزانەتە سىياسەتە بىكە، چەن دۈۋەى ئۆۋەى ئۆۋەى گەلەكە ئىنقال و جىنەسەيدە دەكەتە، دۈۋەى ئۆۋەى ھەۋەۋە لى ناۋەردەنى دەرەتە، خەى دەكەۋەتە شەپەى ناۋخە و خەى شەپەى خەى دەكەتە و خەى خەى لى ناۋەدەتە. كورد لى مەژۈۈى نو و ھاۋچەرخە چەندەن جەر دەرەپەتى سەربەخەپى و ھەۋەنە دۆۋەتى بىيى خەۋە بىيىم لى بىرئەۋەى لى سىياسەتە نازانەتە و لى دۆۋەت تەدارى نازانەتە، ناتۋەنە سەربەخە بىتە و نازانە سىياسەتە بىكە، ھەۋەۋە ھەلەكەنى لى دەستە داۋە. لى ۋەۋە سىياسىيەۋە، كورد نەى تۈۋەنە لى گەگەى ئىنقالەۋە بىتە نەۋە جىيەنى سىياسەتەۋە، نەى تۈۋەنە دۆۋەتى خەى دابمەزەنەتە، نەى تۈۋەنە لى زەر دەستەپەى زەگەرى بىتە، نەى تۈۋەنە لىم گەگەپەۋە بىتە-نەۋە-مەژۈۈ، بىتە-نەۋە-جىيەنە. كورد سىرۇشتەكى كەپەپەى ھەپە و ھەۋە پەۋە گەرتۈۋە، ناتۋەنە دەخە قوربانى و گەگەى خەبەكە مەزەنە تەپەبىكە. بىيى ناتۋەنە ھەنگەۋە بىتە و ھەبەستەتەۋە و خەى دەرەستە بىكەتەۋە. كورد نازانەتە سىياسەتە بىكە، نازانەتە لى بى بىكە، دىپەلەمەسى نازانەتە، لى ھۆكەمەنى و دۆۋەت تەدارى نازانەتە، ... ھەتە.

- كورد ھەشتە نەۋەۋە بىيى كەمەگەپەكى شارستان، ھەشتە نەۋەۋە بىيى

نەتەو، تەنانەت ئىنفالکردن و جىنەسایدکردنەكەشى نەیتوانى و نەبوو. ھەي ئۆۋەي بىكەت بى نەتەو و ۈك نەتەو بىتە خاۋەن يادۋەرى ھاۋەش و كەئەگەي ھاۋەش، نەیتوانى يەكەيز و يەكگرتوۋى بکەت. كورد نازانەت لەناۋخەدا چەن مامەكەكەكە خەيدا بکەت، لەبەرئۆۋەي خەي نەناسەت، كورد نازانەت مامەكەكەكە ئۆۋەي دى و دەرۋەي خەي بکەت، لەبەرئۆۋەي نەيانەسەت. تەنانەت كورد دۋەي دابەشكەرنى بىسەر چۋار دەۋەتەنەتەۋەي پەشكەلەنەل، بوۋە بى ژەردەستە و ئەمرەزى ئەم دەۋەتەنە و لە دژى يەكەدى بىكارەنەراۋەن و شەي يەكەدىان كەردوۋە.

شارستانەتەي كورد ۋەتەنە كشتكەرى و ژيانە جوۋتەيەرى و لادە. كۈلتۈۋەرى كوردى لە بىنەتەۋە جوۋتەيەرى، كشتكەرى و خەكەكەيە. بىيە جەۋەەر، سەروشت، بوۋەي و ئەنەلەزىيە كورد لەنەۋە ژيانە جوۋتەيەرى و كشتكەريەدا خەي دىيەردەنە. كەۋلەكەرنە و ۋەخەندەي گۈندەكەنە و ئەگۈستەي گۈندەشەنە كوردەكەنە بى نەۋە كامپەكەنە كەكەردەنەۋەي بىزەر لەلەينە بىعەسەۋە، ھەشەش و لەدانە لە جەۋەەر، بوۋەي و ئەنەلەزىيە كورد. لە كوردستانە ئەقەقەش ئەنفال مەقەقە كورد لە گۈندەكەنە، لەنەۋە ژيانە جوۋتەيەرى و كشتكەريەدا مەكەكەيە بىرەزى ھەبوۋە. مەقەقە بوۋە بىرەھەمەن، پەشتە بىخەي دەبەست، سەربەخە بوۋە، چالەكە بوۋە، دەستە سەروشت و ژىنگە بوۋە، ژيانەستە بوۋە، پەيۋەندەي لەكەكە ئەزەنەنە باش بوۋە، لەنەۋە خەيدا پەيۋەندەي نەۋە مەقەقە باش بوۋە، پەيۋەندەي نەۋەنە ژنە و پەيۋە باش بوۋە، شەنەشەنە لە كەكەكەدا ئەشەيەنە دەكەردە. مەقەقە بوۋە بىرگەي سەختەيەكەنە سەروشتەيە ژيانە لادە و سەختەيەكەنە نەۋە چەكەكەنە كوردستانە دەگەرتە، چەكەكەنە بى تەكە ھاۋەيەي خەي دادەنە، ۈكە چەكەكەنە خەكەكە بوۋە. مەقەقە بوۋە بىرگەريكەر و ئەزەدەخۋەزە. بىئەم مەقەقە كورد لەنەۋە كامپەكەنە بىعەسە سەروشتەيە دەكەكەرە، مەكەكەيە دادەزەنە، تۈشە شەكەت دەبەتە.

لە دۋەي ئەنفال لە سەردەمە دەسەتەتەيەيە كوردەي، مەقەقە كورد پەترە و پەترە مەكەكەيە دادەزەنە و شەكەت دەھەنەتە و لەمەقەقەۋەنە دەخەتە، بىيە دەبە بى مەقەقەكە مەشەخەرە، بىكارەنەنە، نەچالەكە، سەست، پەشتە بى ئەۋەنە دى بىستەۋە، خەبەكەمەزەنە، باۋەكەبەخەنە بوۋە، خەشەۋە، ژىنگەتەكەدەرە، سەروشتەكەدەرە، پەكەكە و كەنە، دەرۋەنەخەشە، كەكە لە خەبوۋە، كەكە لە ئەۋەنە دىكەيە، كەكە لە ژىنگە و سەروشتە، دژە ژيانە، دژە جۈنەيە، بىچەكە، گەندەكە، بىدەۋە، پەيۋەندەي نەۋەيەكە و پەيۋەندەي خەزەنە تەكچەۋە، پەيۋەندەي ژنە و پەيۋە نەتەندەروستە، و ژەكەۋە لە بىدەيە. - دۋەي ئەپەينە، لە سەردەمە دەسەتەتەيەيەيە كوردەي يەكەتەيە و

پارتی، هندی تر مانی کورد و کشتی مرئی کورد تکیده شکست،  
شعی ناوخی خراپترین کاریگری دهی لیسر سروشتی مرئی کورد، بی  
جریک ئوی بی عس نی توانی بیکات ئوان ویک لاساییکری وی بی عس،  
ویک شاگردی بی عس ویک دوو حیزبی تالتیتار بیان تیاوکرد.

کورد ویک قوریانی لی خیی دهوانی، ئو قوریانی بوونی شی  
پیرزکردوو، بی جریک لی و دهخی قوریانیبوونی دربازی ببت. کورد  
وها لی قوریانی تکیگیشوو کی توانستی تپپاندنی دهخی  
قوریانیبوونی کی خیی نیی، واتا پاش بی قوریانی بوون، مرئی بی  
قوریانی بوو جاریکی دی توانستی هسانن وی نیی. واتا قوریانی  
توانستی هبژاردن و کردارنواندنی نیاو، بئیرادکراو، بی  
بوو بی کیلی. بام لی استیدا، ئم تکیگیشندی هسانن، چونکی  
قوریانی نیک هر توانستی هسانن وی هبی تنانت دهوانی  
بشوو بیکی زهر بههزتر ببتوو نیاو مژوو و دهخی قوریانیبوون  
تپپاندنی و هببستتوو و توانستی هبژاردن و کردارنواندنی  
سربخیی بی بگببتوو. دهخی جولی کی دوی هسانن کست دیارترین  
نموونی بی ئم و بگبیکی کی وونی. بام کورد هشتا دهخی  
قوریانیبوونی تپپاندوو. بی تاکو ئستاش ویکو کیلی  
ماو توو، ئاخر ئو دهخی قوریانیبوون وهای لیدکا پاساوی ئوی  
پدددا کی خیی نبت، سربخ نبت، و بی کیلی بی بمانتوو و  
دی بام کیلی بوونی خیش ببت و چژی لی وریگری. کورد تاکو  
ئستاش بی تراژیدیا، جینساید و هژندکانیی ویک ئنفال  
دتلتوو و گینگ ددات! ئنفال درف تیک بوو بی هسانن وی  
کورد و زگاربوونی لی دهخی قوریانیبوون و کیلی، بام کورد  
نیتوانیو ئم درف تیک بکاربهندی و سوودی لیرگری، بی  
کورد لیمدا شکست و نوشوستی هاناو.

- جیهانی کوردی پی لی کیش و قیرانی، بکورتی و بی کوردی "کورد  
برر ددی زهر". بام ئوی کیش کی قوو تر دکاتوو ئوو بی  
کورد لی کیش و قیرانی کانییوو فیرنا ببت، خیی پی بههز و خاگر  
ناکات، پرسپاری لالا دروست ناکات، بیکو کورد بی کیش کانییوو  
دتلتوو. سایک لژیای کورد وای، بی بی کیش و قیران ناتوان  
بژی، ئاخر لیم تکیگی بیوو خیی ئازار ددا و لیروو کیشکانی  
دتلتوو و خیی لی دهخی کیلایتی و قوریانی بووندا دهههتوو،  
چونکی کورد ناتوانت ئازاد و سربخ ببت، لی بر ئوی بئیراد  
کراو، بی ویک کیلی هسوکوت دکات و پیویستی بی سروریکی  
ببوی ببات و ئاستی بکات و کنتی بکات. بی دبینین

سەرکردەکانی کورد لە ئێراق دەبن لە ئێنقەرە و تاران و ڤەرمانیان بە بەت، ئێو جاکردارد نوێن و دێئاخن.

- دوو هه‌لز، دوو حیزب (یه‌ک‌تیی و پارتی) بانگ‌شاهی ی‌فراند‌م و س‌رب‌خ‌یی د‌ک‌ن، ک‌ه ه‌یج ئایدیای‌ک، ه‌یج ت‌گ‌یشتن‌کیان ب‌ د‌و‌ت نیی‌، ئ‌م‌ نازانین ئ‌وان چ ج‌ر د‌و‌ت‌ک‌مان ب‌ دروست د‌ک‌ن؟ دوو حیزب ک‌ م‌ژوو‌یه‌کی ز‌ر ناشرینیان ه‌یه‌، ش‌ش‌ ناو‌خ‌یان کردوو‌، خیان‌یان کردوو‌، سوپای داگیرک‌ریان ه‌ناو‌ت‌ س‌ر کوردستان، ل‌ ئ‌ن‌ق‌ر و تاران‌و‌ ب‌یاریان ب‌ د‌در‌ت، ک‌م‌م‌گ‌ی کوردیان ب‌حیزی کردوو‌، م‌ر‌قی کوردیان ل‌ م‌ر‌قبوون خستو‌، ئ‌زم‌ندی و شک‌ی م‌ر‌قی کوردیان ل‌ک‌دار کردوو‌، جاش و مست‌شار‌کانی ب‌عسیان دا‌د‌او‌، ل‌ن‌و گ‌ند‌یدا نو‌قم بوون‌، ه‌رچی س‌رو‌ت و سامانی ئ‌م‌ ه‌ر‌م‌ ه‌یه‌ ق‌رخیان کردوو‌، کوشتن و تیر‌ری ئ‌ژنام‌نووسان، نووس‌رانیان کردوو‌، س‌ر‌ک‌کانیان تا مردن ه‌ر س‌ر‌کن، د‌زگای پاراستن و زانیاریان ه‌یه‌، چ‌ک و سوپایان ق‌رخکردوو‌، ئابووریان ق‌رخکردوو‌، ا‌گ‌یاندن و میدیاکانیان ق‌رخکردوو‌، و‌ک‌ دوو حیزب، ک‌ ه‌یج ئایدیای‌کیان ب‌ س‌رب‌خ‌یی، حو‌کووم‌انی و د‌و‌ت‌داری ن‌بوو‌ و نیی‌، ب‌یه‌ بوون‌ت‌ لاساییک‌ر‌و‌ و ج‌ب‌ج‌ک‌ری ئ‌ج‌ندای داگیرک‌ران، ب‌ ی‌ک‌تیی و پارتی ب‌عس م‌د‌ل‌، ب‌یه‌ ئ‌وانیش پ‌ن ل‌ تو‌خمی ت‌تالیتاری. ئ‌مان‌ گومان و ترس ل‌ لای من دروست د‌ک‌ن، ک‌ ئ‌گ‌ر ب‌استیشیان ب‌ت د‌و‌ت دروست د‌ک‌ن، د‌و‌ت‌کی ت‌تالیتاری هاوش‌و‌ی ب‌عس دروست د‌ک‌ن، هاوش‌و‌ی ئ‌س‌د‌، ق‌زافی، موبار‌ک، ئ‌رد‌گان ... چونک‌ ئ‌وان‌ م‌د‌ل‌کانی حیزی کوردین ب‌ حو‌کووم‌انی.

لله هه ره می کوردستان ماوه ی پتر له ۲۵ ساا له ژر دهستی دهسلا تی  
حیزی کوردی، ئه م هه موو نه ها مه تی ده یه: به مووچه یی، برسیکردن،  
به ئاوی، به کاره بایی، گه نه ده ده، کوشتن، ته ره رکردن ... هتد، ئه ما نه  
پهش بوون به ده وه ده ته ئه م مه ژوو که یان به ته، دوا ی بوون به ده وه ده ته  
ده به چی بکه نه؟

لځ ګڼ تاييدا، کورد ګڼ ګڼ سړل نو په يو نديدي کاني ځي  
 ځکبخا ته و، په يو ندي تاکه کان له ګڼ ځي کډي، په يو ندي نه ومړ ځي،  
 په يو ندي ځانه کان، په يو ندي کله مڼه ګڼ و تاک، په يو ندي تاکي کورد  
 به ځي و، به سړوشت و، به ټاټور و، به د ورو بيري و. به ئ و ځي  
 له نام يي و سړل شه وان ي د ربازي بډت. ئ و جا د توان ت سړ به ځ  
 بډت و دا وای سړ به ځ يي بکات.

# کۆشەى شانى كوردى ئۆكتەرى يا دەرھەندەر؟... عه بدولرەحمان

لە شانى كوردى دا ناتوانىن نەكى لەو دا بەكىن كە كۆشەى ئۆكتەرى  
كۆشەى دەرھەندەر دوو كۆشەى ریشەين، سەربارى ديان كۆشەى دىكەى  
بوارى پسپەرى لە تەكنىك و كارى ھونەرى و سىنەگرافى، بەلام ھەر  
يەكەيان بە رەزەيەكى جياواز لە يەكتەر، بەلام ئۆگەر بېرسىن كامەيان  
لەوى دىكەيان لە پەشتەر بە شانى، ئەو ديار كە كارى شانىي  
كارەكى ھەم ھەنگىو ھەموو پەكھاتەكانى لە رەچەكەدا تەواوكرى  
يەكتەر بەلام دەرھەندەر لە پەشتەوى ھەموو ئەوانى دىكەدا دىبينىن  
، چونكە دەرھەندەر پەشتەنگى كارو بونياتنەر و بزەندەرى بەندەتى  
دروست بوونى نەمايشى شانىيە.

ئۆكتەرىش ھەرچەندى پە لە بەھرە بەت بە دەرھەندەر دروست نەبەت  
و كە دەرھەندەرىش بە بە ئۆكتەرى بە توانا ناتوانەت گوتارى ھونەرى  
خەيت پە بگەيەنەت چەند ئەو نەدى بە دەسەلات بەت ، ئەو تە  
دەرھەندەر ناودارەكان ھەميشە پەنا بە ئەو ئۆكتەرى بە توانستانە  
دەبەن كە لە فەزاي سىنەگرافيايەكى سىحراوى و شانى پە دەكەن لە  
دەھەنانى جوان بە سرنج راكەشانى بىنەر و نەرە بوونى لە نيو  
فانتازىاي نواندەدا .

زەر جارەن دركەمان بەو كەردوو كە دەرھەندەرىكى بە توانا و خاوەن  
ئەزموون چەن بە ھەى ئۆكتەرىكى بە توانا شەكستى خواردوو، يا بە  
پەچەوانەشەو ھەندە ئۆكتەرى بە توانا لەژەر دكتاتەريەتى ھەندە  
دەرھەندەرى لاوازدا توانستەكانيان تەواو تەو و فەشەليان ھەناو ،  
كەواتە نەمايشى سەركەوتوو لە سەنگەو دەسەلاچت و فانتازىاي ھەردوو  
توانادا بەرجەستە دەبە رەنگە دەرھەندەر لە رەحمى ئۆكتەرىو دروست  
نەبەت و ھەرگىزىش و كە ئۆكتەرى نەچوبەتە سەر شان بەلام ئەو بەھرە  
زانست و مەعريفەيە ھەيەتى ئەو دەسەلاتەى دەداتە كە كەبتوانەت  
بە تەوانىنى خەيەو ئۆكتەرى بەندەت ، يا دروستى بەكات .

لە رابووردوودا دەرھەندەرانى ئەمە بە پەروەردە كردن و ئەمادە  
كردنى ئۆكتەرى تەنھا ئۆكتەرىيان فەرى نواندن كەردوو و ئەو ئەمرازە

زانستیځ شانه یان به د ستونځو نه بوو که خو سټټ کانی ئه کتري  
تدا فراهه م بکن له رووی جه ستی و دنگ و ئیلقاوئ داو  
هونر کانی دیکه ئه کتري وو . . به یه د ست پاجه بوون له دروست  
کردنی ئه کتري هاوچاخی ئه کادیمی له رگه ی لابورو وړک شپ و  
راهه نانی جه ستی به رد و ام، ئم فرم ته قلیدی هه ر ته نها به  
زړینه ی ئه کتري کانی ئم دا و نه نووساوه ، بگره  
د ره نه ر کانی شمان ، به در له ژماره ی کانی نه بهت که د رچووی  
ئه کادیمی شانه ی به غذا بوون و شانه ی کوردی پشتی په به ستوون ،  
نه بوون ته ئو د ره نه ر پر فیشنالان که توانای دروست کردنی  
ئه کتري ریان بوو بهت به شوو یه کی زانستی .

تا دواي راپه ی نه هیه ئه کادیمی یه کی شانه ی له کوردستان دا نه بوو  
به گشه په دانی شانه ی کوردی له رووی فرم و شو دا، ئه وان ش که له  
به غذا د رد چوون ژماره یان به په نه ی د ست ژماردراون، به یه ئو  
کاریگه ریه به نه تی یان به سه ر گه یی توخمه ئه رگه نیکیه کانی  
شانه وو نه بوو، سه رچاوو ی کارکردنیان ته نها ئو تپه شانه یان  
بوو که ئه ر زووم ندانی شانه له د وریدا گرد بوون ته وو  
د ره نه رانی ئم چونه دوور بوون له شانه ی جیهانی و به ناگا  
بوون له په شک و تنه کانی شانه و فرم نو ی و ستایله هاوچاخی کانی  
، هه میله دوور په رز بوون له و په شک و تنه و تنیا پشته یان به  
ئه زموون ناوخی یه کانه وو به ستوو که نه یان توانیوو ئیزافه ی نو  
به خشن و مودای ته وانینی ئو د ره نه رانه په ر په بدن .

د ره نه ر کاته د توانه ئیزافه دروست کات که توانی به ر له دروست  
کردنی نمایش ، خه دروست بکات، ئاشنا به ئه زموونی نو ی جیهانی  
بهت و چه ندین وړک شپه بینیهت ، له خو ندنی ئه کادیمی  
په شک و تووی خه یدا فره و زیفه ی د ره نه ران و چه نیه تی دروست کردنی  
ئه کتري رو ئاماده کاری نمایشی شانه ی بهت ، کاته د یه و بهت  
شانه گه ریه کی خه ف ئاماده بکات ، بزانه ستایله کانی خه ف چه نه و  
خه ف چه جودایه کی هه یه له گه مایره له و برخت و ستان سلافسکی و  
ئه وانی تر، ئه گه ر نا گونا هه د ره نه ر له کار له شکسیر بکات و  
نه زانه تایه تمه ندیه تی شکسیر چیه و له ژیانیشیدا شانه گه ریه کی  
شکسیریه نه دیه ، ئایا ئه کتري کی کورد ئه گه ر د ره نه ر له کای  
ئاشنا به شکسیر نه بوو بهت چنه د توانه له شکسیر بکات و  
کاراکتري کی وک ئه تیلله به رجسته بکات ، که کاته خه ی (له رانس  
ئه لیفیا) له لابور شانه یه کانی به ریتانیا ته نها له ته نی دنگ و  
ئیلقای دنگی ئه و کاراکتري شکسیر به ماو یه شش مانگ خو ندویه تی

بـيـ ئـو دـرھـنـرـانـيـ خـاـوـنـيـ ئـوئـزـمـوونـ سـادـ و تـقـلـيـدـيـ چـارـگـ سـدـيـكـ پـشـ ئـسـتـان و لـ جـيـھـانـيـ نوـيـ شـانـ دا دـا بـاـونـ، لـ دـسـاـتـيـ ئـوانـدا نـيـ بـتـوانـ بـ رـيـتمـيـ ئـو سـرـدـمـ نوـيـيـ شـانـ بـنـ .

سـرـدـمـيـ ئـمـشـ وـكـ را بـووردو و چـيـ نوـيـ خـيـ پـيـ ، لـوانـيـ كـ ھوشيارانـ تر لـ ھـلو مـرجـيـ را بـووردو دـتـوانـ ھـسـوكـوت لـ گـ شـانـ دا بـكـن و فـرمـكـيـ نوـ بـ شـانـ بـبـخـشـ ، ھـرچـنـد من دـنـيـام كـ ھـر تـنـھا ئـكـادـيـمـيـا شـانـيـيـكـان سـرچـاـو نـيـن بـ ئـو گـاـنـكـاريـيـ ، ئـوانـيـش ئـسـتـاكـ بـ گـشـتـيـ دووچـاريـ قـيـرانـيـ ئـو مـامـسـتـا شـانـكـارـانـن كـ دـسـاـتـيـ پـيـكـيـانـدـنـيـ قـوتـاـبـيـ ئـكـادـيـمـيـيـكـانـيـان ھـبـت ، ئـو مـامـسـتـايـانـيـ بـ مـامـسـتـايـ شـانـ نـاـوزـد كـراونـ، كـچـيـ دـسـاـتـيـ خـ پـيـكـيـانـدـنـيـ خـيانـ نـيـكـ قـوتـاـبـيـكـانـيـان، تـنـيـا چـنـد مـامـسـتـايـكـ نـبـت كـ ژمارـيـكـ لـو قـوتـاـبـيـ بـھـرمـنـدانـيـان لـ بـواريـ دـرھـنـان و ئـكـتـريـ دا جـشـ داوـ و ئـامـادـكـاريـيـكـيـ تـنـدروستـيان بـ كـراوـ، بـمـامـ دامـزراوـ ئـكـادـيـمـيـيـكـان ھـر بـوـنـدـ نـاتـوانـ دـرھـنـرو ئـكـتـر بـ شـانـ دروست بـكـن، ئـگـر ئـو قـوتـاـبـيـ بـھـرمـنـدانـيـ ئـاشـنا بـ ئـزـمـوونـيـ نوـ نـكـن، وـكـ چـن قـوتـاـبـيـانـيـ بـشـيـ ئـمـانـيـ و تورـكـيـ قـناغـيـ چـوار كـ ساـانـ دـنـدـرـنـدـ دـرـوـيـوـات بـ فـر بـوون، بـھـمان شـوـشـ ئـو قـوتـاـبـيـ شـانـكـارـانـ رـوانـيـ ئـوروپا بـكرـن بـ بـيـنـيـ خـوليـ راھـنـان و وـركـ شـپـيـ زانـسـتـيـ و بـيـنـيـ بـرھـمـيـ بـيـانـيـ ، ياخـود ئـو دـرھـنـرو راھـنـر جـيـھـانـيـانـ بـانگـھـشـتـيـ كوردستان بـكرـن بـ ئـوـيـ ئـو قـوتـاـبـيـانـ لـ ئـزـمـوونـيـ نوـيـ پـراكتـيـكـيـ شـانـ بـ تـايـبـت لـ روويـ ئـامـادـكـردنـيـ جـسـتـو فـيـزـيـكـيـ جـسـتـو دـنـگ و ئـيـلقـاو نـوانـدـنـوـ . .

نـكـ ھـر قـوتـاـبـيـكـان بـگرـ مـامـسـتـايـانـيـ شـانـ زـتر پـويـسـتـيان بـ دـوـمـمـنـد كـردنـيـ ئـزـمـوون ھـيـ ، بـيـ و دـخـوازـ كـ لـ چـوارچـيـوـيـ پـيـوـنـديـيـ ئـكـادـيـمـيـيـ نـو دـوـوـتـيـكـان رـوانـيـ دـرـوـ بـكرـن و لـ وـا تـ پـشـكـوتـوـوـكـانـيـ شـانـ دا خـوـنـدـنـيـ خـيان پـر پـ بـدن ، وـكـ چـن لـ ھـشـتـاـكـانـدا دـ سـلـاح قـسـب مـامـسـتـايـ ئـكـادـيـمـيـيـ شـانـيـيـ لـكـاتـيـ خـوـنـدنـيـدا لـ يـوگـسـلافيـا شـانـيـيـ ( وـنـ ) يـ گـواسـتـوـ ئـراق .

ھـروـھا دـكـرتـ ئـكـادـيـمـيـا شـانـيـيـكـانـيـ ئـمـ سوود لـ ئـزـمـوونـيـيـ جـيـھـانـيـيـ كـسـانـيـ پـسـپـريـ وـكـ دـ فـازـ جـاف ، نـيگـارحـسـيـب قـرـداغـيـ ، شـمـا عـومـر ، دـيار عـومـه ر بـيـنـن بـ سازدانـيـ وـركـ شـپـ و دروست كـردنـيـ لاـبـوور لـ كوردستانـدا ، وـكـ چـن ئـو زاتـانـ ئـسـتـاكـ بـ

بەردەوامى ئىو ورك شەپانە لى وەتەن جىھان ساز دەكەن ، بە  
ھەمان شەۋەش كوردستان سوود لى ئىزموونى ئىو پىسپەرەنە وەربىگەر .

دەكەر لى سەر ئاستى تاك ئەماژ بەو بەدەن كە لىو ماوۋىدە ھەندە  
لە دەرھەندەر لاۋەكانمان ھەۋەلى دروست كەرنى روخسارى نوۋەيان داۋە و  
چەندەن ئىكتەرى كەۋەكچىيان بە توانستەكى ئىرەنەنە ھەنەۋەتە  
سەرشانە ۋە بەو نەمايش ۋە فەرمانە لى سەرشانە دا بەرجەستەيان كەردوۋە  
، دەسەتە لى ھەتوۋەنە ئىو دەرھەندەر لاۋەنە سەلمەنەرەۋە لى روۋى  
دروست كەرنى ئىكتەرىۋە ، ئىودەرھەندەرەنە پەيان ۋەيە كە ھەندە  
ئىكتەرى سوۋە لى قالب درەۋ ، ناتەۋەن بە جەستە ۋە ئە دا گوتەرى  
دەرھەندەرەكان لى سەرشانە دا بەگەنەنە بىنەر . . بەيە ئىكتەرى لى  
كەرەستە خەۋەكانى جەستە دروست دەكەن ۋە بەو شەۋەش تەۋەزىفە دەكەن  
كە ئىۋەن دەيەنەۋەت ، لى ھەمان كاتىشدا ئىو دەرھەندەرەنە جەگە لى  
پەشكەش كەرنى نەمايشەكى شانەيە ئىركەكى قورسترو سەخت ۋە دژۋارتەر  
دەگرنە ئىستەي خەيان كە ئىۋەش دروست كەرنى ئىكتەرى نوۋە روخسارى  
نوۋەيە . . دەشەسەلمەنەن كە ئىمە دەسەتە لى گەۋەنە خەۋەنە شانەيە  
كوردەيمان ھەيە

## ھەبىزاردەنەكانى بەریتانیا ۋە سە ئەنجامى گەرنە !... ھىۋە ئىھمەد

لوتشكانى تەرىزەماي ۋە بەرەلى ئەستە

تەرىزە ماي سەرەك ۋەزىرانى بەریتانیا ۋە سەرەكى پارتى كەنسەرۋەتە  
ۋەكە نوۋەندەرى بەرەلى ئەستە بەرژۋەزى بەریتانیا بە لوتبەرزىيەۋە  
ۋادەي ھەبىزاردەنە گەشتى پەشۋەختەيە ، بە ۸ يە ئىمە مانگە كە دوۋەندە  
بەو ، دىيارىكەرد تە بەتە مارگەت تەتەشەرى(ژنە ئاسنەندەكەي  
بەرژۋەزى) دوۋەم بە سەرچەم بەرەلى ئەستە بەرژۋەزى . ئىمە بەيەرە  
نەخشەيەشى بە ئىو ئەمانجە بوۋ كە لى گەي ھەبىزاردەنە پەشۋەختەۋە  
سەرچەم بەرژۋەزى ۋە كەمەگەي بەریتانیا بەھەندەتە پەشتى خەي بە بەردەنە  
پەشەۋە ۋە بەئەنجامگەيەندەنى سەسەتە ئەستەۋەيەكانى لى پەيۋەندە بە  
كەشە ناۋەيە ئابورى ۋە سەسە ۋە كەمەتەيەتى ۋە خەمەتەگوزارىەكان ۋە

[illegible][illegible]

## شکست‌آکی تری آاسیسم و فاشیزم

ئەنجامكېلىدىغان گىرگانى تارىھىي بۇزاردنى پىشۋاختى سىندى و ماينى پارتى سىرىخى بىرتانیا بوو، كې پارتىكى اسىست و فاشيست و دوژمنكى سىرسختى پىناپرو كچىرو بگاندكان و باي استى توندوى جيا بوو لى پارتى كنسرفوتيف. ئىم پارتى اسىست وفاشيست كى لاينگرى سىرسختى هاتندردوى بىرتانیا لى يىكتى ئوروپا بون و بىهلى گىشكدنى توژمى اسىستى و لىم ساپانى دوايدا همومون و ژمارى كورسىكانيان لى پىرلماندا تا ادپىكى بىرچاو زىادى كردبوو، لىم هىبۇزاردنى پىشۋاختى دا سىرجىم كورسىكانيان لى ناو پىرلماندا لىدستدا و يىك شكستى گورى سياسى و كملاپتى بوو بى ئىم وتى اسىست و فاشيست و دژى

په نا بـرييد بـگشتي لـسـر ناستي كـمـمـگا .

## خواستی زیاتری كـمـمـگـ بـ چـپ

ناكامـكى گـرنـگى تـرى ئـم هـمـبـزاردنـم پـشـوختـيـم نـيـشـانـدـرى خـواستـى  
زىاتـرى كـمـمـگـ بوو بـ چـپ. ئـمـش بـ زىادكـردنى بـرچاوى ژمارـى  
كورسيـكـانى پارتى كريكاران (لـيـبـر) بوو بـ پـرلـمان، هـمـكارى  
ئـمـش خـودى جـرمى كـربـن سـرـكى پارتى كريكاران بوو وك كـسـكى چـپ  
و نوښـدـرى باـى چـپى ناو پارتى كريكاران كـمـ خـودى تـرـنـامـى و باـى  
استى بـرژوازي و خـودى باـى استى ناو پارتى كريكاران گرـويان  
لـسـر هـمـوښدان بـ شكستـپـهـنـانى دـكـرد و بـ چـپى تـونـدـو  
كاتـبـسـرچوو ناويان دـبـرد. بـمـام سـرـاي هـمـوو ئـم فشارانـم لـ  
ناوځـى پارتـكـى و دـروځـيدا جـرمى كـربـن ځـې بـرځـې ځـې وىستـر  
دـبوو، لـيـنگـرانى لـ ناستـكى بـرچاودا ژمارـيان زيادى دـكـرد  
بـ تـايـبـت لـ ناوتوځـى گـنـجاندا. بـ تـايـبـتـش دواى بـاوكـردنـو  
مانيفـستى پارتى كريكاران بـ هـمـبـزاردنـمـكان كـم بـنـدـم  
سـرـكـمـپـكـانى برىتى بون لـ زىادكـردنى باج لـسـر سـرمايـداران، بـ  
نيشتيمانـكـردنى هـمـمـكانى شـمـمـندـفـرو گواستـنـو، پاراستنى كـرتى  
تـنـدروسـتى لـ بـ تـايـبـتـيـكـردن، باشكـردنى خـزمـتـگـوزاريـم  
كـمـمـا يـتـيـكان و بـرـزكـردنـو ناستى كـمـى كـار كـردن و هـتـد.  
هـرچـنـد ئـم خـواستـانـم لـ بـرنامـيـكى يـفـرمـخوازانـم تـنـا پـنـن  
بـمـام بـ ئـمـمرى دـسـمـمـاتى بـررى استى بـرژوازي بـ خواستى چـپى  
تونـدـر و بـمـمـاردنـمـكـرن و بـمـخـمـكى دـناسـمـنـن. ئـم ئاـوگـم  
نـيـشـانـدـرى ئـو يـم كـم چـنـد كـمـمـگـ و جـمـماوـرى خـمـكى بـشـمـيـنـت و  
ئازادىخواز پـويستى بـ بزوتنـو يـمـكى چـپ هـمـي و زـمـينـكـانى  
و هـمـنـانى جـمـماوـر بـر و بزوتنـو يـمـكى چـپ فـراهمـم و لـ ئارادايـم  
بـمـرجـكـ بزوتنـو يـمـكى چـپى كـمـمـا يـمـتى و مـيدانى و جدى و عـمـلى  
بـ بـرنامـيـكى پراتيـكى ځـنـ و نو و دځـ سـرمايـداريـم و  
لـمـيدان و لـ ځـيزى پـشـو ناستى مـلـمـلانـمـكاندا بـت.

هيو ا ئـمـمـد

۹/۶/۲۰۱۷

# ژہرہ کان ... السموم ... - toxins poisons : ... ناجح گوہی

کورتہ:

ژہرہ کان با بے تکی زانستہ بے کورتی باس لے وشہی ژہر و پیناسہی ژہر و ژہراوی بون و جہرہ کانی ژہر دہکات، لہم نوسینہ دا باس لے میکانزم و چہ نیہ تی کارکردنی ژہرہ کان نہ کراوہ لہسہر جہستہی مرہو گیانلہہ ران یان لہسہر ژینگہ ہروہا باس لے چارہسہرو خہ پاراستن نیہ، ئہوانہہ دہگرین بے نوسینہ کی تر.

ژہر (toxin) : مادہ یہ کی " زہراویہ " لہ ناو خانہی زیندو یان بونہورہ زیندوہ کاندہ دروست دہت وک بے کتربا، ککک، و، درخت، یان لہسہرچاوہ کی کیمیاہوہ دروست دہی، ژہرہ کان گہردیلہی بچوکن پکھاتہی (چہوری یان پکھتینیان) ہہیہ دہبندہ ہہی نہخشی لہئہ نجامی بہرکوتن یان ہہمژینی لہلایہن جہستہوہ دواتر کارلہکیان لہگہہ ئہنزیمہ کان و پہشوازی کہرہ کان لہخانہ کانی لہشدا، یان دہکرہ بوترہ ئہو مادانہن کک دہبندہ ہہی نہخشی و تہکدانی کارو زیندہ چالاکہ لہش، ژہرہ کان کاریگہریان جیاوازہ لہسہر جہستہی مرہو گیانلہہ بہرہ کان، ہہیانہ ککمہ وک پہوہدانی ہہنگ، ہہشیانہ کوشندہیہ وک زہری بوتلینیوم، ہہندہ ژہریش کاریگہریو توانایی چہندجاریہ (چہکی کیمیاہی دہمارہ)، زانای زہر زانی "باراسیلسہسہ 1493-1541" دہہی ہہموشتک زہراویہ، تہنہا جرعہکک کی ناژہراوی بونی دیاری دہکات.

وشہی (زہرہ toxin) لہروی زمانہ وانپہوہ:

بہداخوہ لہزمانی کوردیدا تہنہا وشہی " ژہرہ-زہرہ " مان ہہیہ بہلام لہ زمانہ کانی تردا وک ئینگلیزیو عہرہبی چہند وشہیہ کی تر ہہیہ ہہمان مانای ہہیہ و بہپہی جہری سہرچاوہی ژہرہ کانو کاریگہریہ کانی لہسہر خانہخوہکک یان ژہرہ دروستکراوہ کان، بہ نمونہ بہعہرہبی "ذیفان toxin" بہو ژہرانہ دہوترت کک بے کتربا، درخت، ناژہکان بہرہمی دہہنن، یان ئہو ژہرہی کک مار بہ پاریزگاریو بہرگری لہخہ دہیکاتہ ناو گیانلہوہرہ کی تر پہ دہوترت "زعاف السم venom". ژہر جیادہکرہندوہ لہ ہہکارہ کیمیاہیہ کان کک ژہراوین ئہویش لہ پککای چہ نیہ تی دروستکردنیانہوہیہ، ناوی (فینہم venom) کک ہہمان مانای ژہری ہہیہ بہلام بہ کاریگہریہ کی ککتر و بہ بہراورد لہگہہ ناوی (تہکسین toxin)، لہہمان کاتدا ہہردوکیان دہبندہ ہہکاری

تکچون له کارۍ ئه ندامه کانی له ش (نڅخه شۍ)، واته ئم زمهرانه به شوازی بایله جی دروست دبن، هر له سره ئم ش کاتی خه ناکه کی هه بو له نیوان هه ردو گوره هه ز ( په یمانی ناته و په یمانی وارسه ) که ئایا ژرره کان هه کارۍ کیمیا یان بایله جی؟ بایه ناته هه کارۍ بایله جی ناونا، وارسه ش و جه ندين و لاتی تر به هه کارۍ کیمیا یی ناو زده دی کرد.

به چونی خاچی سوری نه وودوله تی به په یمان نامه ی چکه کی بایله جی که دده " ژهر به ره مه می بونه و وره بجوکه کانه وک به کتیریا، هه نگ،،،، هتد، به په چه وانای "هه کاره بایله جی که کان " (چه کی بایله جی ) که ناتوانن خه یان نو به بکه نه و دوبره زیاد بکه نه، به به له دوا ی مه رکردن و په یوه ندی کردن به و په یمان نامه و هیه ناکه کی که به چونیکی جیاواز له سره ( زهر و هه کارۍ بایله جی) یان به شیوه یی که تر چه کی بایله جی نه ما و به هه مولایه ک روون بویه و.

له ماده ی 18 ده ستوری ئه مریکا به شیوه یی په یمان نامه ی زاراو ی زهر toxin ده کات " به ره مه می گیانه به رره کان animals، درخته کان plants بونه و وره وردنه کان microorganisms "

هه نده زاراو ی تایبه تی زهر او ی بون هه یه که تایبه تن به شو نه کو ئه ندامه کی تایبه تی جه سته، وک ( هیمه ته کسین hemotoxin که ده به ته هه یه شی کرنه و و ی خره که سور کانی له ش hemolysis )، ( فته ته ته کسین phototoxin ده بنده هه یه هه ستیاری به تیشه کی خه واته خه بردنت توش ده کات ).

به جه رکه کی تر زهره کان دایه ش ده کره نه به ( زهری ده رکی " exotoxins که له لایه بونه و وره که و ده ئه درته وک مار، هه نگ، زهری ناوه کی " endotoxins " وک زهری به کتیریا که له ناو خانه کانی له شدا ده ری ئه دات.

بایه ته کسین (biotoxin زینده زهر ) : به و زهرانه ده و تره که سه رچاوه که یان زینده و ره، چه ند جه رکه کی هه یه وک ( fungal biotoxins زینده زهری که و کان، مایکه ته کسین mycotoxin ) یان (زینده زهری میکرو به کان microbial biotoxins، زینده زهری درخته کان plant biotoxins، کورته زینده زهری فایته ته کسین short phyto toxins، زینده زهری گیانه به رره کان animal biotoxins ).

زهه ی به کتیریا که له ناو له شدا ده ری ئه دات هه کاره به نڅخه شۍ، ئه ویش به نده به راده ی به رگری له ش خانه خو که و، ئه گره به رگری که م به ته راده ی ژهر او ی بونی زیاتره.

زینده زهره کان جیاوازی زهریان هه یه له م به سته و میکانزمی کار

کردنیان، نمونې ئېو ژېهرانې لکاتې هیرشو پلامار و راوکردندا دېر ئېدرېت وېک زېهرې مار و جا جاکو، سورپياز، يان ئېو ژېهرانې کک لکاتې بېرگریدا بې خپاراستن دېرئېدرېن وېک زېهرې هېنگ، زېردېوال، زېهرې بېق.

ژینگ زېهر environmental toxins مېست لې و زېهرانې کک ژینگ پيسدکېن و لې ئېنجامي بېره مې کارخانې کان و پاشماوې پيش سازيې کان کارکردنې مېکينې کان، ئېتمېل، پېناسې ژینگ زېهر بېهېچ شيوېک لېگېل پېناسې زېهرېکاندا نايېتوې کک پېشتر باس کراوې.

ژېهرې درخت plant toxin: ئېو زېهرانې کک درختېکان دېري ئېدن، يان لې درختېکانو دېرئېهېنرېن، نمونې زېهرې ايسين (ricin) (کک لې توي (ناوکی) بېري گېرچک دېرئېهېنرې لکاتې دروست کردنې نېگېرچکدا،

ژېهراوې بوون toxicity: يان poisoning) واتې پلې زيان پېگې ياندنې زېهر لېسېر ئېندامکې جېستې گيانوېر، يان کارېگېريو زيان پېگې ياندنې تويوې مادې زېهر لېسېر هېموو لېشي گيانلې بېرکک، يان مادېک ژېهرې تيدا بېت واتې ژېهراوې.

“زېهر زانې toxicology” بې واتې کارېگېري زېهر لېسېر لېش پېناسې بکرت، نيشانېکانې ژېهراوې بون، چارېسرکردنې ژېهراوې بون و دېس نيشان کردنې نيشانېکانې ژېهراوې بوون، کک بېندې لېسېر بېي ئېو زېهرې کک دېچېتې لېشوې (جرعې)، تېنانتې ئېگېر ئاويش لې ئاستې خې زياتر بخوريت دېبېتې هېي زېهراوې بون، يان ژېهرې مار هېندې جار بېکې کک دېچې لېشوې لکاتې پيوېداندې، ئېوکات کارېگېري ژېهرکک کک يان دېريش ناکوې، بېيې دېکرت لېسېر بناغې رادې ژېهراوې بون بکرت بې جېند بېشوېو، ژېهراوې بونې زېر يان کک، بېيې رادې ژېهراوې بون بېيېک پېوېر پېوانې ناکرت، بېندې بېيې ژېهرکک و بېرگري لېشي گيانلې بېرکک، هېروېها ژېهرې کيميايېکان، هېر يېکو جېرې کارېگېريېکې هېيې لېسېر گيانلې بېرکک، ئېويش بېهېمان شيوې بېندې بې و بېرگري لېش و تېمېن و هېندې بارو دېخي تريش.

## جېرکاني زېهر types of toxins

1. ژېهرې کيميايې “chemical toxicants” بریتين لېم مادانې، “مادې نا ئېرگانېکان وېک جيوې و رېساس، يېککېم ئېکسیدی کاربېن، و مادې ئېرگانېکان وېک ئېلکھول مېسيل، زېرېي دېرمانېکان.
2. ژېهرې بايېلېجې “biological toxins” زېرکک لې گيانلې بېرکک

ژهر دښمن ، بېکټريآ ، مشخړېکان ، لږوانه ژهری کزاز، بېتیلینوم، ئېمانه بې مانا فراوانه کې ژهرای بونه، بېلام لېه مانکاتدا بې نهڅڅی ناو دېبرن، هم کاریگرې بېکټریاکو هم کاریگرې ئېو ژهرې دېری ئېدات ئېژمار دېکری، نمونې (Botulinum toxin) ژهرې بېتولینوم کې ژهراویتړین جېری ژهرې بېکټریای لېلاین بېکټریای (clostridium botulinum) وې دېرئېدرېت، کاتېک کې خواردن بې شېوای دروست هېناگیرې ژهرای دېبېت بېم بېکټریای هېر کېس بیخوات ژهرای دېبېت وې بې بیکوژېت، 3. ژهرې فیزیایي "physical toxicants" ئېم مادانه لېلېر سروشته فیزیایي کېیان تېکېاو بوون لېگې کارلېکې یان کار بایلېلېکاندا پېدا دېبن وېک ژهرې (تېز و غوباری غلوز، یشایي ئېسبېست، هاوې دوېم ئېکسیدی سلېکېن) ئېمانه ئېگېر بېردېوام هېلیان مژین کوشندېن لېکېتایدا.

4. تیشک "Radiation" تیشک کاریگرې ژهرای بونی هېی لېسېر گیانلېلېران وېک تیشکی گاما ، مایکرووېف

### ژهرې کیمیايي: (toxic chemical chemical toxics)

ژهرې کیمیايي چې؟ هېر مادېی کې بېلېتې هېی پېس بونی ژینگې یان زیان بېخش بېت بې تېندروستی مرېف و گیانلېلېر ، ئېویش لېرېگای هېمژینې یان خواردنې یېن بېرکېوتنې بې پېست. زېرکې لې پېوستې سودېلېخشکېانی ماوې تارادېیک ژهراوین ، و پېوست دېکات بېکاریان بېهېنېن، ناتوانې خېمانیان لېلابدېن ، بېام دېبېت بې پېی ئېو زانیاریانې کېلېسېریان نوسراوې ماملېیان لېگې بکېین لېکاتې بېکار هېنانو دواتریش فېلېدانی بوتلې خایېکان، بې نمونې:

1. پاککې رېوېکان (cleaner drain) ئېو مادانې بېکار دېهڅېرن بې سېینو پاکردنېو
2. پاککېروکېکن (laundry detergent) وېک تایتو سابون بېهېموشیوېکانېوې شلو تېزو
3. وېپېشو مادې بریقېداری کېلو پېلېکېانی ناومال " پېپېش (furniture polish)"
4. گازلېن gasoline (بېنزین) واتې بېنزینې هېلېگېراو لېناو تانکې سېیارې هېتا لېناو دېبېو شتی تریش
5. مېروکوژېکان (pesticides) زېرېک لېمالېکان مېروکوژ بېکار دېهڅېنن ( دېرمانې مېش و مېشولې و مېرولې و سېسرگ ...هتد)
6. ئامونیا (ammonia) ئېگېر هېبې لېهڅېندې مال

7. ماده پاک‌کننده و کان‌ت‌وال‌ت ( toilet bowl cleaner )، یان پاک‌کننده روکانی کلس و کاشی ناوما
8. نی‌م‌کینه " motor oil " ( ئایا نی‌م‌کینه ماشین به یان هی مولیده کار به یان هی چ‌ورکردنی ئامیرکان )
9. پاک‌کننده روئی ئ‌ل‌ل‌ک‌هول " rubbing alcohol " به نمونه ل‌ک‌اتی پاک‌کردن و س‌ینه شوینی د‌ر‌ز‌یل‌دان ئ‌ویش به‌شی خ‌ی ژ‌ه‌راو‌ی‌.
10. سپی‌کننده و ( bleach ) ه‌ند‌ ماده ه‌ی به سپی‌کردن و‌ی ک‌و‌چ‌کو سینیو پیوسته‌کانی مال و‌ک ( س‌د‌یم ه‌ایدر‌کل‌راید و ه‌ایدر‌جین پیر‌کساید ، ماده‌ی کل‌ریان تیدای‌.
11. باتری " battery acid " ه‌موو باتری‌کانی ئ‌ت‌م‌بیل ترشی ف‌س‌ف‌ریکی تیدای‌ و ژ‌ه‌راو‌ی‌، ه‌رو‌ها ئ‌یستاس باتری م‌ب‌یلو ل‌پ‌ت‌پ و ئ‌امیر‌کانی تر ک‌ بارگ‌ و‌رد‌گرن ئ‌وانیش ژ‌ه‌راو‌ین .  
ژ‌ه‌ری کیمیا‌ی‌ سروشتی : natural chemical toxics
- ز‌ر‌ک ل‌ماده ژ‌ه‌راو‌ی‌ کیمیا‌ی‌ کان به‌ش‌و‌ی‌کی سروشتی ه‌ن و‌ک ه‌ند‌ک ل‌ درخت‌کان ماده‌ی‌کی کیمیا‌ی‌ د‌ر‌ژ‌ن به به‌رگ‌ری ل‌خ‌یان د‌زی ن‌خ‌شی ک‌ ه‌کار‌ک‌یان ج‌ر‌ها م‌ش‌و‌و‌ میروی ورد‌، ه‌ند‌ک گیان‌ل‌ب‌ر ج‌ر‌ ژ‌ه‌ر‌ک د‌ر ئ‌د‌ن به خ‌پ‌اراستنو گرتنی ن‌چ‌یر‌کانیان ، ه‌ند‌ جاریش ل‌ئ‌نجامی زیند‌چ‌الاک‌ی ( میتا‌پ‌لیزمی ) خ‌راک ه‌ند‌ ماده‌ی ژ‌ه‌راو‌ی ل‌ ل‌شدا دروست د‌کات، ه‌رو‌ها ه‌ند‌ ماده‌و کانزا ل‌ سروشتدا ه‌ن و ژ‌ه‌راو‌ین.

#### نمونه‌ی چ‌ند ژ‌ه‌ریکی سروشتی:

1. جیو ( زئبق mercury ) ماده‌ی‌ک‌ ل‌سروشتاد ه‌ی و ژ‌ه‌راو‌ی به گیان‌ل‌ب‌ر‌کانو مر‌ف‌یش
2. ژ‌ه‌ری مار ( snake venom )
3. کافائین ل‌ ناو قاو‌و‌چایی ، ک‌ک‌کا ک‌لا
4. ز‌رنیخ ( arsenic ) کانزای‌ک‌ به‌شیو‌یکی سروشتی ه‌ی و ژ‌ه‌راو‌ی بون د‌خ‌ات‌و‌
5. ا‌یس‌ین ( ricin ) ژ‌ه‌ر‌کی ت‌ایب‌ت‌ ل‌ ت‌وی گ‌ر‌چ‌ک‌دا ه‌ی ، ل‌ک‌ت‌یک‌دا ل‌م د‌ن‌کان‌ نی‌م‌گ‌ر‌چ‌ک‌یش د‌گیر‌ت و سودی ت‌ند‌روستی ه‌ی .
6. پ‌تر‌ ( petroleum ) پ‌تر‌لی خام ل‌ ماده‌ی ه‌ایدر‌کار‌ب‌نی پ‌ک د‌ت و ماده‌ی ژ‌ه‌راو‌یشی تیدای‌ د‌واتر د‌پ‌ا‌ور‌ت به به‌ن‌زین و گازو ن‌وت و گ‌ل‌ پ‌ک‌ه‌ات‌ی تریش
7. ک‌بریتی ه‌ایدر‌جین ( hydrogen sulfide ) گاز‌کی به‌ینگ‌ به‌نی ه‌ک‌کی ل‌د‌ت، ل‌ئ‌نجامی کار‌ل‌کی ترش‌کان ل‌گ‌ ک‌بریت دا پ‌یدا

دې بڼه، نمونه یی ئېم گاز له و کانیوانه یی که له گڼه ناوکه دا کبریت هڅه یی (گڼه او خورما ځای).

8. کلر (chlorin) ماده یی یی که بشووی تېزو شلو گاز هڅه یی و ژهراویې به مړه، " کلری جل پاک کردن و " ، چې کی کیمیا یی کلرینی له دروست د کرته.

9. دوک (smoke) هڅه دوک له لږ نجامی سوتان دی هڅه ماده یی که به رز د بڼه و هڅه یی د مژین ژهراویې

### ژهري کیمیا یی د سکر له کارخانه و پیشه کاند:

له کاتی کارکردن له کارخانه کاند او هڅه یی پیشه یی د ستی چې ندې ها ژهري له ناو نه و مادان دایې که ژانې هڅه سوک و تیان له گڼه د کینو به تېندروستی مړه ترسناک، وېک ماده کانی تاقیگ، که ماده یی پاکو خا و ښ، نمونه یی ئېم مادان:

1. ئیسیته دیها یی " Acetaldehyde " جړه که له ئی دیها یی د کاندو جړندینمادی تری له دروست د کرته

2. ئیسیته " acetone " ماده یی کی تو ښه و و یی له بواړی جوانکاریدا به کار د هڅه و ژهراویې

3. ئی کرلین " acrolein " جړه یی که له ئی دیها یی د کاندو به ښه و به ندر

4. برېم " bromine : کاندای برېم

5. کلرین (chlorine) ماده یی کلر

6. سیانجن " cyanogen " له هڅه ندی کارو باری کارخانه دا ئېم ماده به کار د هڅه و که ماده یی کی ژهراویې

7. ئایز پر پیل له هول (isopropyl alcohol) هڅه مان ماده یی به پاک کردن و به کار د هڅه یی

8. لیمونین (limonene) ماده یی کی کیمایې ، له دروست کردنیدا تو که کی لیم یی تېد که ښه یی زړ به نی لیم ئی دات، به پاکو و سښه و به کار دت.

9. هایدرجن پیرکساید " 35% hydrogen peroxide " ماده یی کی پاکو که و و یی

### په لنډنیکه تر به جړه کانی ژهري:

په شتر جړه کانی زهرمان باس کردو به لام به پیوستم زانی په لنډنیکه تری زهره رکان باس بکېم به کورتی:

1. به پې دخی فیزیایی : وېک

- ژهري گازی ، دوېم ئی کسیدی کار به

- ژله‌ری شل وک ژله‌ری مار  
 - ژله‌ری ق وک ژله‌ری کانزای بولونیوم polonium تیشک ئه‌دانه‌و  
 2. به‌په‌ی سه‌رچاوه‌ک‌ی  
 \*\*\*ژله‌ری سروشتی وک

- ژله‌ری درخت‌کان
- ژله‌ری که‌و‌کان
- ژله‌ری به‌کتیریا
- ژله‌ری قه‌وز‌کان
- ژله‌ری مار، دوپشک، هه‌زرا په‌
- ژله‌ری کانزاکان وک زه‌رنیخ و قورقوشم و کوبه‌ت

\*\*\* ژله‌ری دروستکراو وک  
 - ژله‌ری کیمیا‌ی که له ماده پاک که‌ره‌وه‌کانی ما‌ده‌ها‌یه‌

### 3. به‌په‌ی کاریگه‌ری‌که‌کانی له‌سه‌ر له‌ش:

- ژله‌ره‌ سوته‌ننه‌ره‌کان (تیژ‌کان) که راسته‌وخه‌ کارده‌که‌نه‌ سه‌ره‌ خان‌که‌انی له‌شو ته‌کو په‌کیان ئه‌دات وک (ترشی هایدره‌که‌ریک و سه‌دیوم هیدره‌کساید.
- ژله‌ره‌ وه‌وش‌ننه‌ره‌کان: ده‌بنه‌ هه‌ی سوربونه‌وه‌ی خان‌ وه‌په‌شه‌کانی ناوه‌وه‌ی له‌ش وک (زه‌رنیخ، زنگ، فسفور)
- ژله‌ره‌ی خوه‌ن: ئه‌وه‌ژله‌ره‌انه‌ن که کارده‌که‌ن سه‌ره‌ کاری خوه‌ن وک (سیانیدی هایدره‌جین)، خه‌ره‌که‌ سور‌که‌کان له‌کار ده‌خاتو ناتوانن ئه‌کسجین بگوازنه‌وه‌.

### ئایا هه‌موو ماده‌ کیمیا‌یه‌کان ژله‌هراوین؟

ناتوانرین به‌نه‌ هه‌موو ماده‌ کیمیا‌یه‌کان ژله‌هراوین یان ژله‌هروای نین، چونکه‌ به‌نه‌ به‌هه‌نده‌ هه‌کار له‌وانه‌ " به‌ره‌که‌وتن چه‌نده‌ له‌گه‌ه‌ ماده‌که‌، به‌ی ئه‌و ماده‌ی که‌ وه‌ری ده‌گری یان ده‌یخه‌ی جره‌ه‌ " له‌گه‌ه‌ جهری گیانه‌له‌ به‌ره‌، ته‌مه‌ن و گه‌ه‌ز .  
 به‌نمونه‌ ئاوه‌ ئه‌گه‌ره‌ راده‌ به‌ده‌ره‌ به‌یخه‌ین ئه‌ویش ژله‌هراوینه‌، یان هه‌نده‌ شوکولاته‌ ئه‌گه‌ره‌ مره‌قه‌ بیخوات ئاساییه‌ به‌الام سه‌گ ژله‌هراوی ده‌کات، به‌یه‌ له‌هه‌نده‌ وه‌وه‌وه‌ ماده‌ کیمیا‌یه‌کان ژله‌هراوین چونکه‌ له‌جره‌ه‌ی (خواردنی) که‌م دا به‌ کاریگه‌رن به‌لام ئه‌گه‌ره‌ خواردنیه‌ زیاتر به‌که‌ره‌ ئه‌وا ژله‌هراوین، له‌کاتیکدا که‌ ده‌زانین ماده‌ کیمیا‌یه‌کان په‌وستین به‌ له‌ش، به‌ نمونه‌ ماده‌ی ئاسن به‌ له‌ش پیوسته‌ به‌ دروست کردنی خان‌که‌انی خوه‌ن

بـلام نـگـر زياد لـپيوسـت بخوريت نـوا ژـهـراوـيـ.

## مـژووي ژـهـر لـمـلـمـلـنـ و جـنـگـدا :

بـدرـژايي مـژوو مـرـفـ ژهري بـکار هـناوـ وکـ چـکـکـ بـ سـرکوت ولـناو بردني دوژمنـکانـي، نـيارـکانـي، بـتايبت لـکـاتي مـلـمـلـنـ دـسـلـاتـدا، ژـهـريان دـرخواردي پاشاکان داوـ تا خـيان بچنـ شوينـکانـيان، يان وکـ سزايـک نـشکردني ژـهـر سـپـنـراوـ بـسـر زيندانـيانـدا، بـيـهـردم لـبيـري نـوـدا بوون کـ تونايي نـمـ چـکـ پـرـ پـ بدن و بيکـنـ چـکـکـي کاريگـر و کـکوژ، لـبـرـنـوـ لـسـرـتـاي سـددـي نـزددـهـمـوـ گـرنـگـي زـري پـدرا و دـولـتـاني زل هـز بـرهـميـان هـنا، بـلام لـکـاتي بـرهـم هـنانو هـگـرتـنـيدا توشي گـلـ گرفت بونـوـ بـنـمونـ خـرجـکـي زـري دـوـ تا بـکـي باش زـهري بـکـتريـايـک بـرهـم بهـنـي بـ بـراورد لـگـگـ جـکـي کيميـايي (دـمار)، هـروـها کارتـيکـردني گـرما و خـراپ کـردني هـندک لـزـهـرـکان گرفتـکـي تر بوو، بـيـهـر نـمريکا لـسـالي 1960 دا هـموو هـگـيرـاوـ کاني لـ چـکـي زـهري لـناو برد، ژـهـرـکان لـ بـواري پـلـلـني چـکـدا دـچنـ خانـي چـکـي بايـلـجـيـوـ.

بـمـام لـدوای سالي 1970 تـکـنـلـجـيـاي پـشـکـوتوو پـيدا بوـ کـ دـتوانـ گـرانـکاري لـ پـکـهاتـي ژـهـرکانـدا بکات و بـرگـي گـرماو فشارکـاني تـريش بگرن، بـيـهـر بـرهـم هـنانـي زـهـرکان وکـ جـکـي بايـلـجـي پـري پـدراوـ.

بـپـي بـمـنـامـي سالي 1972 کـ باس لـ قـدـغـکردني بـرهـم هـنانـي چـکـي بايـلـجـي دـکات لـوانـش جـکـي زـهـراوـ، هـروـها لـ پـيمانـمـي جـنـيف لـسـالي 1925 کـ باس لـجـکـي بايـلـجـي دـکات هاوکات مـبـستـيشي چـکـي زـهـراوـيـ و قـدـغـکردنيـتي، هاوکات کـخـراوـي قـدـغـکردني چـکـي کيميـايي باس لـ قـدـغـکردني چـکـي بايـلـجـي دـکات لـگـگـ جـکـي زـهـر دا.

زـريـي ژـهـرـکان لـناو مـيلـو تفتدا پیکهاتـکـيان تـکـ دـچـتو کاريگـريان نامـنـت، هـروـها لـگـگـ پاکـز کـروـکـانـيش بـهـمانـشـوـ.

درـژـي هـيـ

د. ناجح گوپـي 8/6/2017

سـرچاـوـکان :

agent/toxins/

2. <https://www.thoughtco.com/toxic-chemical-definition-609284>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Toxicity>

4 .

[http://mawdoo3.com/%D8%A3%D9%86%D9%88%D8%A7%D8%B9\\_%D8%A7%D9%84%D8%B3%D9%85%D9%88%D9%85](http://mawdoo3.com/%D8%A3%D9%86%D9%88%D8%A7%D8%B9_%D8%A7%D9%84%D8%B3%D9%85%D9%88%D9%85)

---

## ژنامی کڅقروکا ... ژماری 2

[بځوځندنځوی ژنامی کڅقروکا ژمار 2 کلکی نځرځکځن ...](#)

---

## که هاتنهوه ... عه بدولځه حمان فهرها دی

که هاتنهوه  
گیرفانیان پی مځوژ و  
کڅه پشتیان  
په لکه نان  
هه گبهشیان ته نیا ده نکه به ځووی تځدا بوو  
سوارځیان پیاده ځی بوو  
بنه نځیان په له بهرامی مامز و  
ناوله پیان بځنی په رسیله و  
لاملیان قیت و بځند بوو  
پرځسکه به رپشتځنیان  
مشت بوو له پوونگ و  
نامی عاشقانه ځراوځر  
ژنه کانیان ده نکه باویان کردبوو  
به ځشته مرواری ملیان

ئۆلكات زىڭىنڭر پەي بە ماڭى نە بردبوون  
 ئۆوانىش ھۆروڭكوو جاران  
 بىڭكۈا و بىنباڭى ئاودامانڭو  
 بىڭچىلڭزىيىڭو دىڭھاتىڭ  
 سىر عارڭبانڭى نىڭو كىڭان  
 ھىشتا خوڭامكەي ئەسيوبىيان  
 بەگە نەكەوتىبوو  
 شامپىڭى قىزىان بىڭتەنیا گىڭى سىرك بوو  
 ئۆلكات ھىشتا  
 فەرى كىڭستم و تەنوور و مېنىڭب و تېشەرت و دىڭرا و  
 ماسكارا و كىڭمىڭساس نىڭبووبوون  
 ئەوان.. كە ھاتنەوہ  
 خانووچكەيان لە مشەمما چىڭكردبوو  
 ناندېنى ماڭوڭيان  
 وڭكوو خىڭك  
 لىڭدوو سىركىڭ پىواز و  
 سىچوار نووردىڭنان و  
 چىڭفەڭشت كىڭوچك و لەنگەرىي فافان بىڭولاو  
 ھىچى تىرى تەدا نىڭبوو  
 ئۆوڭ ئۆڭ  
 ھىشتا فەرى شىفەن و ستەك و سىلەموون،  
 دىڭلىڭىرىي ئىستوراننى پىڭىڭ ئىستەڭ نىڭبووبوون  
 ئۆوان كىڭ بىڭوپەڭى دىزوونى ھاتىڭو  
 لىڭئىستا پاك و شىڭنگىر بوون  
 تەماشائى بىڭزنى زراقت كىردبان  
 زىت و توولاز  
 ھىشتا وا ھىڭىڭدەفا بوون  
 ئۆلكات  
 پىڭاويان لە پەلكى دار بەڭو بوو  
 لىڭپىرسىڭى ھاوڭ شىڭھىدەكانا  
 سىرى پىڭىڭ گۆرەيانت  
 لىڭگۆرەويىڭ دىڭاۋكانىيان زىڭقىڭ دىڭدەيت  
 ئەوان ئۆزان لای خەڭ و خواش مەرىڭقان بوون  
 شەرواڭيان لە دەوارە زىوہكانى باڭكەيەتییەوہ  
 بىڭدەھات و بەخىڭشییەوہ لە لوولاقیان ھەڭدەكشا  
 بە ناۋپىستەڭرى سوۋاۋوہ  
 پەلكەزىڭىنەيان دەڭدە پىشتەن و

کـمپا نیایان بریتیبوو  
 له جزدانه بچکـله که ی نـو گیرفانیان  
 له ورده کازا به ولاره  
 هیچتری تـدا نه بوو  
 دار جغاره که ی دهستیشیان  
 له دار بهـاـووکی چیاکان  
 به دهم لـلـه وهـه بـه دروست کرابوو و  
 هیشتا ناوی چرووتی کووبییان نه بیستبوو  
 پایپی فهـه نسییان قهت لهـلـو نه نابوو  
 ناوی مارکه کانی پـرکاردن و بـس و ئیف سانلـرانیان  
 قهت به بهرگوـ نه که وتبوو  
 ئهوان که هاتنه وه  
 به قومـ ئاره قی فلهی لای به عشیقه  
 ده که وتنه دونیای خه یاـکی سهرمه دی  
 نه وهـکـئـستا ژه ننگن به ویسکیی سهـتساـه  
 ئهوکاتی تازه هاتنه وه  
 دهرگای ماـیان وه کوو ئـستا  
 پـه نه بوو له کـد و گاـه  
 دهرگا کانیان  
 نـه به تداری بـژماریان لـ نه وه ستابوو  
 چـن قه مته رت اکـشا با  
 لـیان به ژوور ده که وتیت و  
 نان و ماست و ئه ستوورکت له گهـ ده خواردن  
 هـشتا دایـی منداـه ژیکه له کانیان  
 دـستیان لـگـه  
 پاسـوانـه سمـه با بـه کانیان  
 ئاوا تـکـهـه نه کردبوو  
 گه نیو جهسته ی نه یپـشیبوون  
 گولی و بـیه سهر و وخساری بـه نه کردبوون  
 له سهر جاده و باره گا و بندیوار و  
 ناو باژـه و چایخانه کان و  
 سـبهـری دارتووی بهردهم دوکانان  
 له هه موو شوـنـده بینران  
 ئهوان ده مان کاسپه رئاسا  
 هـنگی برووسکه یان نه گرتبوو  
 لـگـهـه ئـمـه دـکـهـن و  
 لـگـهـه ئـمـه شـهـهـهـه دـگریان

# دارگووێزێ کۆی مام هه مام ... نووسینی: رێزا شوان

چیرۆک بێ منداڵان..

لێ باشووری کوردستاندا، لێ نزیک دێیێکی قەشەنگ و جواندا، کانێیێکی گۆرێ ههیه. ئاوێکی زێری روون و سارد و شیرینی لێیه. دێوات.. هه موو خێیێکی دێیێک بێ ئاوێ شیرینی ئێو کانێیێ حهسانێ تێوه.

مام هه مام رێپاویێکی بێ تهمێن و دانای دێیێکییه، خێیێکی دێیێک زێر خێشیان دێوات. مام هه مام هه رێ لێ منداڵییهوه حهزی لێ سهوزایی و لێ داری بێردار و گوێ و گۆزێ دێکرد.. لێ سه ر پێشنیاری ئێمیش بوو، کێ هه موو سه سا کێ لێ و رزی بیهاردا، هه مام ما خێیێکی دێیێک، دارێک یا دوو داری بێردار و، دارێکی گۆیێان لێ ئێمێر و ئێو بێری جێگای کانێیێکدا دێواندن و خزمهتیان دێکردن.. لێ ماوێ چێند سه سا کدا چێمێکی گۆرێ داری بێردار و، باخچێیێکی پێ لێ گۆزێ باخ دروست بوون. لێ ئێمێر دا خێیێکی دێیێک، بێ بێنی گۆزێ باخ گۆشێکانیان ماست دێبن، بێ خواردنی میوه خێشێکانی بێری دارێکانیان خێنی دێبن.

لێ نزیکێ کانێیێکدا دارگووێزێکی گۆرێ ههیه، کاتی خێی مام خێسریوی باوکی مام هه مام بێ نێمامی ئێو دارگووێزێ لێ هه ورامانهوه هه نابوو، لێ رێژی لێ دایکبوونی هه مام رێ کوێیدا لێو شوێنێدا رواندبوو.. مام هه مام ئێو دارگووێزێ زێر لا شیرینێ، خزمهتیێکی تایبتهتی دێکات، چونکێ یادگارییێکی جوانی باوکهتی.. خێیێکی دێیێکێش بێ (دارگووێزێ کۆی مام هه مام) ناوی دێبن.. گووێزێکی زێر ناسک و خێش دێگر، هه موو خێیێکی دێیێک بێشی خێیانی لێدێخن.

زێر دارگووێزێکێش، بووه بێ ژوانگێی منداڵان و لاوان.. لێ بنیدا یاری دێکێن و هه دێپێن و بێزم و رێزمی خێش دێگێن.. زێر جارێش

مام ھەمەر و پیاوان و ئافرەتە بە تەمەنەکانی دەییەکە، عەسرە چایەک  
لە بن دارگوێزەکەدا دەخەڵەو... قسە قوت و گەتە و گەپی خەش  
دەکەن.

رەژەک منداڵانی دەییەکە چوو بوونە سەر لقەکانی دارگوێزەکە، چەند  
لقەکی ناسکیان لەشکاندبوو، گەتە یەکێکی سەوزی زەریشیان لەوێ راندبوو.  
کە مام ھەمەر ئەم دیمەنە بینی، زەر دەرگەران بوو... بە سەبەینە  
داوی ئەو رەژە، کە منداڵەکان ھاتن و ویستیان وەک کوڕەزان لە بن  
دارگوێزەکەدا یاری بکەن... مام ھەمەر رەبی پەگرتن.

مام ھەمەر: بەتان نییە لە بن دارگوێزەکەدا یاری بکەن.

منداڵەکان: بە مام ھەمەر، بەمان نییە؟ چی بوو؟

مام ھەمەر: جا چیتان نەکردوو... دارگوێزەکە دوینی زەر گەلەیی  
لەتان کرد و، لەتان ریزبوو... بەچی ئەو لقە ناسکەنەیتان شکاندوو  
و، ئەو گەتە گەشەنەیتان وەراندوو...؟ دەرزانە کە کارەکی زەر  
ناشیرینتان کردوو.

منداڵەکان لە شەرم زاریدا سەریان داگرت... ھەستیان بە ھەڵە کەیان  
کرد.

منداڵەکان: مام ھەمەر، ئەمە دان بە ھەڵە کەماندا دەنەین... داوی  
لەبووردنت لەدەکەین.

مام ھەمەر: بۆن لە پەشا بن دارگوێزەکە لەو لق و گەتەیانە باش  
پاک بکەن... ئینجا داوی لەبووردن لە دارگوێزەکە بکەن.

منداڵەکان جوان بن دارگوێزەکەیان پاک کردوو... ئینجا چوون  
دەستەکانیان لە ئاوی کانییەکەدا شەڕین... گەتەنەو و چوونە بەردەم  
دارگوێزەکە.

منداڵەکان: دارگوێزە خەش و یستە کەمان... ئەمە دوینی ھەڵە یەکێ  
گەورەمان کرد، ئازاری تەمان دا، زەر پەشیمانین، بمان بەخەش،  
داوی لەبووردنت لەدەکەین.

دارگوێزەکە: منداڵە نازدارەکان، ئەو نازانە کە منیش حەز بە  
ژیان دەکەم... ئەمە نیشتمانی منیش... منیش بوومەتە نیشتمانی بە  
دەیان چەلەکە خەجیلانە کە رەژانە لە سەر لقەکانمدا دەنیشنەو و  
جریو جریو خەشتان بە دەکەن... دارەکی سوود بەخەش ئەو لە بەرە کەم  
دەخەن، لەژێر سەبەرەکەمدا یاری دەکەن... گوریس بە لقەکانم و  
دەبەستن و جەلانی دەکەن... من بە رەژ گازی ئەکسجیتان پەدە بەخەش و...  
گازی دوو می کار بەنیش ھەڵدەمژم، تا زیان بە ئەو نەگەیتە...  
ئەو شەزانە کە منیش وەک ئەو، ھەست بە خەشی و ناخەشی و بە  
ئازار دەکەم.

منداڵەکان (بە شەرم زارییەکە زەرترەو): دارگوێزە جوانە کەمان،

بەس ئىمجارى لىمان بېوور، بىلەن بى كە ھەركىز كارى ناشىرىنى وا دووبارە ناكەينە.

دارگوۋىزىكە (بە زىردەخەنەيەكى ناسكەو): ھاوۋى شىرىنەكانم، من ئىۋىم زىر خەشەو، دىزانم ئىۋىشە منتان زىر خەشەو.. لىتان دىۋورم.. ئاشتە بوۋىنەو.

منداۋىكان (بە خەشى و گەشىۋە): زىر سوپاس دارگوۋىزى جوان و بىسوودەكانم، ئىمەشە بىيەرى دىدەين، لى ئىمەمەن دىبىنە ھاوۋىيەنى دار و درەخت و ژىنگەپەرىزى كوردستانى رەنگىنمان. دارگوۋىزىكە: ھەر بژىن.. دى ھاوۋىكانم، چاوم لىتانە.. وەكو رەزان، يەرى بىكەن.. گەرانى خەشە بىلەن.. جەلانە بىكەن.. ھەپەلەن.. پەبىكەن.

## كەچى دوايى باوكى كەنە ئىخوانەكانى كوردستان ... كاۋە ھادى

نەھەنى و شارۋە نىە كە كورد ھەمىشە ھەخەتەۋ و مارانگازى دىستى دوژمنانى بوۋە ، ناوبەناۋ وەكى كەۋى با بردوۋ كەوتوۋ ، جگە لى گىرەدە بوۋە ئايدەلەجە جىھانىانەى وەك ئىسلامىزم و ماركىسىزم و كاپىتالىزم كە ھەر وەك مەنگەنەى ئاسنىن لى دى و مەشكىمان دراۋە ، ھەمىشە سوۋرى بىرلەشكەۋىن و دواچارىشە كاسەكە خراپ لى سەرمەندا شەنراۋە ، بىلەم كەشە ھەر گەۋرەكانمەن ئىۋەيە كە كورد خەشى بەدەستى خەى ھەخەتەۋ ، زىر چاران لى پەشە چاۋى خەى سەراب دروست دىكەت ، دى خەى بە گەيشەنە ئىۋە شارە جوانە خەشە دىكەت كە لى ئەستىدا ئىۋە شارە جوانەشە جگە لى وشكەيى بىابان ھىچ شەكەكى دى نىە . ئەفراندەنى پەلەۋانى دىرەكى و ئەفسوناۋى لى خەۋون و خەپەدا ، ناۋ و نازناۋ بەخەشىنەۋ بە ئارەزى دى خەپەيان ... سەركەكى ئەھىمان ، سەركەكى نەۋنەتەۋەيمان ، باوكى كورد ، باوكى ھەزاران ، باوكى گەلەن ، فەلان و فەيسارى ھەمىشە زىندو . من بەشە بە خەى خەم لى باشورى كوردستاندا ، ھىچ شانەزىكە و گەمەيەكى دىبەلمەسى

زیرکانه نابینم نه له څه بای شاخدا نه له حوكمی شاردا ، هیچ  
گڼانکارۍ کی مزن و کاریگرم نه بینوۍ که به ناوی یکهک له م  
سړکردۍ ناسراوانه وو ته مار کرابه ت .

نه و نه ژای ه وای کی دوا یی کاک نه وشيروانم بیست ، ماتۍ مینی و  
دگرانی دایگرم و سات له دوا ی سات به قوی نوقمی داغ و څه یا  
دبووم ، زه بیرم له و باره درونیه نا ئاسایۍ څم دکردو ،  
ناخر څه من نه ژه له نه ژان ه وادار و شوۍنکه وتی نه بووم ، هیچ کات  
هیوا و ئاواتۍ کانم له سه رنه وه نه چنیون ، هرگیز وک فریاد  
سه کی نه م گله به شخوراوم نه ناسیو ، ئیدی نه م په ژارۍ یم له  
پای چی ؟ . به درژای نه ژکه نه م پرسیارگله د و دروونیان  
هراسان کردبووم ، پاش ته په بوونی چنه ساتۍ کی زه ، دای څم  
به و نه م لاواز څه شد کرد ، که دوور نیی ، نه مان و فنه نا بوونی  
کاک نه وشيروان له سات و نه ژدا به ت به مایۍ سود و به رنه ونه  
و دستواۍ یی زده تری نه و سړکردانه کی کاک نه وشيروان له زه  
لای نه وو له وان باشر بوو ، لایکه می دسپاکی و داوۍنپاکی و  
خوۍندواری ، به کوردی و به کورتی نه و څه سه ته سروشتی و ئاسایانه  
که د به ت ه موو که سهک خاۍ نه به ت ، څه نه گره قسه وباسمان له سه رکه  
و سړکردۍ به ت ، نه ووا سه د له سه د نه وکه سه د به ت خاۍ نه نه و  
څه سه ت و نه وشتانه به ت له ابردو و نه ستا و ئاینده دا ، نه و جا  
د کرۍ ت باس له بلیمۍ تی و کارامۍ یی و نه و نه ست و نه فسانه کانی  
بکرۍ ت . د سه تادار و سړکردۍ نا به ت میراتگری ه به ت ، به خشینی  
پست و پله و پای به سه ر که سانی نزدیک له سه رکه و سړکردۍ د چنه  
خانۍ نا پاکی له گله و نیشتمان ، نه و شانه زی نی که نه وشيروان  
موسته فا کوۍ کانی نه کردون به و زیر و گزیر ، نه و ته نه کار کی  
است و ته ندروسته که د به ت به و شه واز به ت ، د نه یاساکنی  
پاشایۍ تی و بنه ما و که گاکان چ جای باس و خواسن . هیوادارم  
له داهاتووشدا هیچ یکهک له کوۍ کانی نه بن به د سه تادار و  
به رپرسی سیاسی یان گوۍ شۍ یتان که به ت به جگر وای باوکی  
که چکرویان ، به نه وای ووی نه شۍ عفریت و به چوۍ عفریتۍ کان سپی  
نه که نه وو ، هر ووه ها په رنه زی پاکی باوکیان له و لای نه دا پیس نه که نه

من نه هاتوم کای که نه به باکم ، باس له و سه رهات و ووداوانه ناکم  
که زه تا کم لای ه مووان ئاشکه رایۍ ، ته نه ها سه رنه نجامی  
کاروه و نه سیاسی کانی کاک نه وشيروان باس د که م له و دوا سا نه  
ته م نه دا ... د رنه نجامی دام زرانندی بزوتنه وی گنه ان ( پ د ک ) بوو

بە بکوژوبکەری ھەرم ( ی ن ک ) بوو بە پەیی خوراو و ناوی زل و دەیی و ھەران . دامەزراندنی بزوتنە و پەکی گەنڤانخوار بە ئامانجی گەشتن بە لوتکەیی دەسەلات ، بە دیموکراسیەت و لە پەیی سەندوقی دەنگدان و لە کەش و ھەوا وایەکی ئازاد و تەندروستدا ، کارەکی فرە مەزن و ھیوا بەخش بوو لە و ژگاردا ، مەمەکی بەتین بوو لە و زەرابە تاریک و پەنگ خواردو دا . ئیدی ئە و بزوتنە و گەنڤانخوار ھیوا بەخش ھەموو چینهکانی کە مەگەیی گرتە خە بە ھەموو ئایدیا جیاوازی کەنیە و ، لە ھەموویان ترسناکتر سەرھەڵدان و گەنگیدان بە کە مەگە کەنە ئیخوانی تازە گەنڤانخواری موسوڵمان لە لایەن سەرکردایەتی ئەم بزوتنە و گەنڤانخوار و ، کار بە و شوێنە گەشت کە خەری گشتی بزوتنە و ھاواری دەکرد ... پەشت بە خوا دەگەیی ، دەنگ بە هیچ یاسایەکی نادەین کە دژ بە سەوابیتی ئیسلام بەت ، ئەمە لە سەوابیتە ئیسلامیەکان لا نادەین . تەنانەت مەلا کرەکار لە دوور و لات و فەلەوای دەدا بە موسڵمانان حەلاتە دەنگ بەدەیتە بزوتنە و گەنڤان لە بری بزوتنە و ئیسلامی و کە مەگە و یەگرتووی ئیسلامی . جارەکی دی نوخەڵ دەوی ئەوام کەوت و پەشت بە پەشتی خودا دەیانویست بیگەن . دەشەت بەم بانگەوازە ژەھراویانە دەنگەکی زەکرابەت و ، دەشەت ئە و پەشەفتە گەورەیی بزوتنە و گەنڤان ئەم جادو بەت ، بەم کەسەکی نیە باس لە پەشەفتە کە مەگە بکات ، داخە ھزر و بیری کە مەگە چەندە بە ناخی زمیندا چوو !! ، چەن دەکرەت گەرانکاری لە کە مەگە دا ووبدات ؟ ئەگەر لە سەوابیت و ناسەوابیتی ئیسلامی لانەدەیت و بەندەمای تەواوی یاساکانت لە یاسا مەییەکان و وەرنگرتەت . ئاخەر ئە و ئایینە یان بە دیاری کراوی شەریعەتی ئیسلام کە گەر و بەربەستە لە تەواوی گەنڤانکاری و پەشەفتە کە مەگە کەمان . ھەتا ئە و دەمەیی بزوتنە و یەکیان سەرکردەیی کە استگە ، بە ئاشکرا و ئازیانە بانگەشی جودا کردنی دین لە دەسەلات نەکات مەحەلە هیچ گەنڤانکاریەکی مەزن لە و تاریکستانە دا ووبدات .

سەرئەنجامی بانگەشیەکانی بزوتنە و گەنڤان و ھەوڵەکانی پارتە ئیسلامیەکان و ئێرانی شیعی و تورکیای سونە و سعودی سەلەفی ، خەش مژدە بن دوژمنانی کورد ، ئیدی هیچ کوردەک ناوی کوردی لە جگەرگەشی کە نەت ، هیچ ئافرەتەکی کورد جلوبەرگی کوردی ناپەشەت جگە لە جلوبەرگی بیابانی عەرەبی نەت ، ھەندەکمان حیجابین بە مەدەلی ئێرانی ھەندەکیشمان حیجابین بە مەدەلی تورکی ، پەشت بە خودا لە ئاینەیکی نەزدیکدا ھەمووی دەگەیی بە نیقابە جوانەکەیی سعودی عەرەبی یان مەدەلە ئێسە و بە غەل و غەشی کە داغەشی . زە

سو پاس به ئه و نادیمو کراتیی هه ره م ، خه ئه گه ره ئه م که نه  
ئیهوانا نه ی ناو گه گه ان بگه نه لوتکه ی ده سه سات ، په نه چ فره زه به شق  
نو ئیهان فره زه ده کرد به سه رماندا ، حه جابهان ده کرد به ره خوشک و  
دایکه مان ، هه ره چه نه کردویهانه ته به ره دایک و خوشکی خه یان ، است و  
چه ده سه توقاچی تاو نه باریان ده به یه وه و به شه مشه ری شه ریه ملی  
هه موو ئازا دیخواز و گه انخواز که استه قینه یان ده په اند .

کاک نښیروان بډرل وای سږد مانک ک سکرته ری ک م ی کی مارکسی لینینی بوو دواچاریش ځ ری گشتی بزوتنه و ی کی گ ځ ځ انخواز ، ب م ل استیدا هیچ کاتک باو ځ داری ځ ی ل ځ ئاست خودا و ئاینی ئیسلامدا نښارد ت و ، ه رچ نده هیچ کات و خسار و ه س و ک و تی ک س کی دینداری نه بوو ، ب م م پاش ئ و ی بزوتنه و ی گ ځ ځ ان بوو ب پارتی دوه م ل پ رل مانی کوردستان و ئ و س ر ک و تنه گ و ر ی ی ی ب چاوی ځ ی بینی ، ه م ل گوت کانی ه م ل ه ځ سوک و تنه کانی ، دیاردی ک س کی دیندار زده تر ب ر چاو د ک و ت ، ل دیاردی حج و ع م ر ب دووربوو ، ل استیدا ئ م دیارد کلاسیک ک م ه ی ل س ر ک ز ا م و دیکتاتور کان پی ه ځ ځ ستابن ، ب م م ه ی ل ئ و و ځ ی ز ر ب ی ک نه ئیخوانه چالاک و بز و کانی ناو بزوتنه و ی گ ځ ځ انی نه بینیت ، ل م راسیمی حج و ع م ر دا ؟ ، من نام و ت ناوی هیچ ک س کیان به م ل م گوتار دا ک تایب نه ب کچی دواپی کاک نښیروان موسته فا ، ل استیدا ئ و ک م م ک نه ئیخوانه دنگی بزوتنه و ی گ ځ ځ انن ، ب ب دنگی ئوان بزوتنه و گ ځ ځ ان بزوتنه و ی کی ک ی لای ب حساب و کیتاب ، مزگ و تنه کی خنجل ل ناو پارل مانی کوردستان د س ک و تی س ر ک پ رل مان گ ځ ځ انخواز کمان بوو ، ب م م بستی ب ج ه نانی نوڅ و نزا ب د م چار ساری ک ش کانی ک م م گ و و ، ئ گ ر بزوتنه و ی گ ځ ځ ان ب م گ ځ ځ یدا ی ک ه نگاو ب د س م ات ک و تنه پش ئ و ا میللات س د هنگاو ک و تنه پاش ، ب رزکردنه و ی کسانک ب پاشخان کی ئیسلامی ل بزوتنه و ی کی ج ماو ریدا ، و ځ ی ب م ب کی ئ ت م ی و ک س نازان ت ک ی ب و میللات ب د بخت دا ئ ت ق ت و ، هیوادارم ل م دا ه ځ ځ ب م ، ئ و شین و ش پ ی ک ی ک نه ئیخوانه کانی ناو گ ځ ځ ان کردیان ل پرس ک ی کاک نښیروان ، ل دیدی مندا شین و ش پ ی بوو ب حای ځ یان ل ترسی نه مان و ف نا بوونیان ل ئاینده ی کی نزدیکدا .

لہ داب و نریتما ندایہ کہ نئی کی گورہ لہ کہ سانی کہ چکردو و بگرین  
، ہر کہ س نازادہ چن نئی خئی بہ ہر کہ س کی کہ چکردو و دہردہ بہت  
، بہ تایدہت نگر نگر و کہ سہ کاریگرہ ری و جہدہستی بہ دیرہک و نئی وشی

کَم مَگَ و ديار بَت . کاک نَوشیروانی کَچکردوو لَم ژان دا زَر  
ناو و نازناوی پَ بَخشدر ، هاوتاکرا لَ تَک سَرکرد گَ لَکی  
جیهانیدا کَ جَ پَنجیان هَ تا دنیا دنیایَ بَ ئاسمانی  
نیشتمان و دَدر و شَت و ، بَمام لای من کاک نَوشیروانی  
کَچکردوو ، بَ تایبَت لَم کَ تا سا نای تَم نیدا تَنها و  
باوکَکی دَسَزی کَن ئیخوان کانی کوردستان دَ بینم .

## فَ فَمَ کَ ... پَشکَ ناکام

..... هَر کَس سَیر کی خَرای کَ بون و ی سَر کی بَن ما و دَور و  
پشت کَ لَ مَ ( یفراندَم )! بکات ی کَس سَر کَ خَ و مَورید کانی  
یان سَر کَ عَ شیرت و عید تَ کَ یان لَ باشترین حاکم تا  
ملیارد لَک و خَلف و شاگرد و بَردست کانی ی تَ بَر چاو، چونکَ  
دیار لَ و کَ بون و ی بَ بَ یاری مَوسَبق دانراو جَ ماعت کَ دَست  
هَ بَن و کَ سَر بَل قَنن دوا جار بَ بَد نگی ئیمزای بَکَن، هَ موو  
سَیری و خَندری یفَ اندَم ئَ کَن چ فَمایشته کی هَ ی و جَی بَواش  
نِی کَ سَ لَ و بووب و زَری لَ خَی کردی و خواند کرد تَ زَک لَ  
شوئنی خَی جو بَ بَت و سوئال کی کرد بَت، گَر وا نَ بَت ئی بَ  
سَ سیال دیموکرات زَ رده گَ او کَن دوو ئَ دوا کَ بون و کَ  
هاوار ئَ کَن و ئَ نووسن " دَی ئیتر نَری کارا کردن و ی  
پارلَمان ..!! " کاکِ برا تَ یَک کَ بَ نیو سَ عات دَ پانز  
ماکر فَن حازر ئَ کَ یَت، بَ ئَ و " نَر " یَت لَ کَ بون و کَ باس  
نَ کرد و نَ تکرَد هِیچ نَ بَت نوقت ی کی نیزامی بَ باسکردن لَی ؟  
خَت چاک ئَ زانیت حزوری ئیو تَنها بَ عَزز کردنتان لَ  
شاک کَن و ، دَنا بَن ما بَ یاری خَی یاو و باس کردنی  
کارا کردن و ی پارلَمان و کَ ئَ و مَوست حیل ی کَ ئَ و جار کی تر  
بَن و بَ " حیزب کَی " اَیام زمان " ... ئَ و ی ئَ ت و بَت خَ کی پَ  
بَخَ تَنی ئَ کرا لَ و کَ بون و ی پَت لَ سَر دابگرتای و بتوتای  
کارا کردن و ی پارلَمان پَش یفَ اندَم ئَ گینا ئیمزای ناکَین .  
بَمام کَ جورئَت " یَخ " ئیتر یاسا و شَرع و ای خَک ئَ بَت  
قوربانی گرتنی سَم کی دوا کَ بون و کَ . تَ بَ تَمای کام خَ  
بکَ یَت چاو خَ کَ و ؟ خَ ی دوو هَ و سَتی جیاوازی پَش و دوا  
ئیمزاکردن کانتان،! تَ یَک کَ بَ حساب ئَ ت و بَت بَ سَ سیال -

دیموکراتیک نی بگ ی نیت که خ کی هر م لگ ی یفراند م ئ و ت لک نه یا و ت و که ه م "س س کان " و ه م ئ وانی تریش پ ت ب ن : ب ز ح م ت که ب یاری ل س ر ئ م یفراند م یا و . . ؟ گ ر و و ت حیزبی د س ت ا ت د ا ر ، جگ ل پ ک نین چا و وانی هیچ و م م کی تر م ب ، چونک ت که و ک س ابون و شام پ ی کلام کی ز ر ب دیموکراسی ت د س ت ا ت ی هر م ئ ک ی ت چاک ئ زانیت که ل و و ا ت ا ن ی ت زو و زو و ب ناوی س س کان ی هر م م و ر س ر د ا ن یان ئ ک ی ت ، ئ و ج ر ر پ ر ژ و ب یار ا ن ل پ ا ر ل م ا ن و د ر ئ چ ت ن ک که بون و ی دوو حیزبی ن و ت ف ر ش و چ ن نیو حیزب و چ ا ر که ل ا ی ن ک ، ج ا ئ و ی ک که ل س ر ب چو ک ت رین خ ا ی ها و ب ش ل گ ی س س یال - دیموکراتیکانی دنیا که م س ل ی دیموکراسی و سیست م ی پ ا ر ل م ا ن ی د نگی خ ک ی ک ن گ ر ن و ئیتر چ ن باس ل یفراند م و س ر ب خ ی و م ا ف ی چ ا ر نوسی خ ک ب د نگی خ ک ئ ک ی ت . . !

خ حیزب کان ی ئینت ر - ناسیونال و ک حیزب ک ی ت ن ی ب (ش ر ع ی ت ی ش گ ی ی) ! خ یان س پ ا ن د ب و ر دو ک و ت ن ی خ و ت ا ک ی و ی ب خ ن ج ی پ رینسیپ س ر ک ی کان ی دیموکراسی و ه ب ژ ا ر د ن ب د نگی خ ک ن ک حیزب . . ک س ک خ ی ب س س یال - دیموکرات ب ز ا ن و ب ب ت پردی پ ی ن و ی د س ت ا ت ی ک ی د ز و خ س پ ن و د ژ ب خ ک ب ر و ب د ی ه ن ا ن ی م ر ا م گومان ل ک ر ا و کان ی ، ئ ب دوا ک س ب ت باس ل یفراند م و س ر ب خ ی ب ک ا ت چونک ئ و خودی خ ی س ر ب خ ن ی و ل ف ل ک ی د س ت ا ت ب ا س ت و چ پ ا ئ خول ت و . .

م س ل ی ک ی تری ئ و ک بون و ی ی ئ و ی که پ چ و ا ن ی ئ و بوو که باسی ل و کرا ب و ی دیاری کردنی یفراند م وودا و کی م ژو و ی ی ، که ب یار ک ی ب ن م ا و و چ پ ی ل د ر کان ی پشت و ی ، ن م ژو و ی و ن ج و گ ر ا ف ی و ت ن ا ن ت ی ا ز ی ش ن بوو ، چونک ب یاری م ژو و ی که ب خ ک و ب ناوی خ ک و ب ت ئ ب ت م ا ی ی د خ ش ی و ک ا ر د ا ن و ی ئیجابی ل ل ا ی ن ت و ژ جیا جیا کان ی خ ک و ، ب م بینیمان جگ ل پ ا ر ت ی پ ا ش ک ی ب ن م ا و و "ک ر س" کان ی ک س ی تری د خ ش ن کرد ، خ ک ب ب یار ک د خ ش ن ا ب ت که ب ب ت م ا ی ی د ر ژ یان ب د س ت ا ت ی ک ی حو ک م ا ن ی که جگ ل ن گ ب ت ی و بر س ت ی و ل ق و م ا و ی هیچ ب ر و بوم کی تری ب ن بو . . گ ر ئ و ب یار موس ب ق ی ژ م ک ی هر م "م ژو و" ی بوا ی ئ بوا ی میدیاکانی د ر و ی د س ت ا ت د یان ک و و ک بون و ی پشتگیریان ب ساز ب ک ر د ا ی ، ب م م ئ م دیمان جگ ل ل میدیا پ ا ش ک کان ی ب ن م ا و ک س ی تر ه ل ه ل ی ل ن ی ا و ک س ی ش س ر چ پی ن گ ر ت ن ه ا س ر چ پ ی ک ی

زړدو لوسلروو سرحپيدکی سوز، بگر ب ديان کنا و ژنام و سايته ميدياي هرلم ل م ترسييدکاني بيارى ئم ب ناو يفراند ميان ووشيار کردتو ک ل حا تکا سر بگر ت نهام تي و ئزم کان کاريگرتر ل جاران ب ماويي کى دور و در ل ب ردوام ئ بت .. م ژوو لگ ل خک و د ستا تي ف رمان واي هرلم دژ ب خک ئتر چن ئ کر ت بيار کى دژ ب خک ب "م ژوو" ي و سف بکر ت و جگ ل دو او کان ک ب و ناو زى بند ما ه ئ پ ت ..؟

جگ ل مان ش ئ ستا ميديا حاشيدکاني بند ما خکى هر ميان کردو ب دو ب روو : بر رى سرب خي و بر رى ئ نتي سرب خي، جا ک وستان ل ووي ديکتا تري و ج رد ي و ب تان بر دني سرو ت و قووتى ک ماني خک ئ نتي سرب خي ب ت ، ئ بت ه موومان شانازى ب و ئ نتي و بکين وک شانازى کردني ئ وان ب پاشک ي تي بند ما و ک ي ل ي تيان ..... ئم ب ناو يفراند م " ف ف ک" ي ک ب ش ب اي نهام تييدکاني خک ئ خول ت و ...

## يفراند م " مان و وى بارزاني مسگر د کا ! ؟ ... ف ر يدون کونجريني

بارزاني ل چاوپک وتند کيدا لگ ل ژنام ي (لوم ند) ي ف ر نسي، ک ٢٣ ي شوبات ئ نجاميداو، ل س ر تاي مانگي س ي ئم سا ت واي چاوپک وتند ک ل سايته (ئ ن ئا تي) ب نوسيني س راني نوسرابوو ک بارزاني ل بار ي ئ نجامداني ه ب ژاردن و ا يگ ياندو "ل مانگي ٩ دا دو ه ب ژاردن د بت؛ س ر کاي ي تي و پر ل ماني، ئ و خ ي ک انديد ناکا ت و، د ش ت "د م و ت ه موو ئ و کاتي ک ل ب رد ستمدا د بت، ت ر خاني بک م ب پ ر س ي س ر ب خ ي

پاش ت و اوبوني وادي دوسا ي بارزاني ه روک ل چاوپک وتند ک دا

بەگشتى خەي دىننىيەت بىلەن كارى جەنگى داعشنىڭ ماۋىيەتچىلىقىنى  
پەسلىتىشكە، ۋە ئۇنىڭ ئاممىۋىي تەرىقىتىنىڭ ھەممەتلىكلىكىنى مانگى  
۹ي ۲۰۱۷دا خەي كەندىد ناكەتچىلىقى بىلەن ئۇيغۇرلارنىڭ ئىستاتىستىكىسىنى  
تەييارلاش ماۋىيەتچىلىقىنى "من وەك نوسىرىكى وەككەتلىرى لى بارزانى وەككەتلىرىنى  
لى دىننىيەتچىلىكى، دىننىيەتچىلىكىنىڭ سىرتىدىكى تەبىئىي ۋە ئىنسانىيەتتىكى  
ئاساسىي ھەممەتچىلىك ۋە دىننىيەتچىلىك سىرتىدىكى ئىنسانىيەتچىلىك پارتى ۋە  
بىلەن ماۋىيەتچىلىكىنى يەتتە.

مەسعود بارزانى لى پەسلىتىش ماۋىيەتچىلىقىنىڭ سىرتىدىكى تەبىئىيەتچىلىكىنى  
دەمەتلىكچىلىقىنىڭ تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ داھاتوۋ ۋە خەيلىكىنى كەندىد دىننىيەتچىلىقىنىڭ  
بىلەن مان پەسلىتىش "بىلەن سىنارىيەلىكى دىيان بىلەن مان شەيلىكىنى ناساسىي ۋە  
بىلەنلىكىنىڭ شەيلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ گوتارى خەيلىكىنىڭ دىيانلىكىنىڭ لايىقلىقىنى  
سىياسىيلىككە ئۇششەككەتلىكىنىڭ گوتارىلىق دىيانلىكىنىڭ تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ  
ۋادىلىكىنىڭ شەيلىكىنىڭ پەسلىتىشلىكىنىڭ يەتتە تا لى پەسلىتىشكە يەتتە بىلەنلىكىنىڭ  
دىننىيەتچىلىكىنىڭ شەيلىكىنىڭ ئۇيغۇرچىلىقىنىڭ پەسلىتىشلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ ۲۰ يىللىق  
۲۰۱۳ دوۋىلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ نوۋەتلىكىنىڭ كرايلىقىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ بارزانى لى ۲۰ يىللىق  
۲۰۱۵ ۱ دوۋىلىكىنىڭ ۋادىلىكىنىڭ لى پەسلىتىشلىكىنىڭ سىرتىدىكى تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ  
پارتىيەلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ ۋە تا ئۇيغۇرچىلىقىنىڭ سىرتىدىكى تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ  
پەسلىتىشكە داۋىيەتچىلىقىنىڭ ۋە بىلەنلىكىنىڭ نازاندىلىكىنىڭ جەنگىلىكىنىڭ ناۋخەيلىكىنىڭ  
ھەممەتلىكىنىڭ شەيلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ كەندىدلىكىنىڭ ئۇيغۇرچىلىقىنىڭ  
شەيلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ ۋە پەسلىتىشكە تا بارزانى لى سىرتىدىكى تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ  
لى دىننىيەتچىلىكىنىڭ دات؟

لى ناۋىيەتچىلىكىنىڭ مانگى ۸ ي ۲۰۱۵دا پارتىيەلىكىنىڭ مەسعود بارزانى  
پەسلىتىشلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ سىياسىيلىكىنىڭ كەندىدلىكىنىڭ سىرتىدىكى تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ  
پەسلىتىشلىكىنىڭ داھاتوۋ بارزانى لى تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ سىرتىدىكى تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ  
پەسلىتىشكە يەتتە بىلەنلىكىنىڭ ۋە ئازىشلىقىنىڭ سىرتىدىكى تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ  
بىلەنلىكىنىڭ! گەتلىكىنىڭ سىستەمىسىنىڭ سىرتىدىكى تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ دوۋىلىكىنىڭ  
بىلەنلىكىنىڭ مانگىلىكىنىڭ پەسلىتىشلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ ۋە تا لى ماۋىيەتچىلىكىنىڭ دوۋىلىكىنىڭ  
ھەممەتلىكىنىڭ كەندىدلىكىنىڭ دىننىيەتچىلىكىنىڭ سىرتىدىكى تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ، نەكەتچىلىكىنىڭ  
كەندىدلىكىنىڭ، لىگەتچىلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ پەسلىتىشلىكىنىڭ پارتىيەلىكىنىڭ لايىقلىقىنىڭ  
سىياسىيلىككە كەتتە خەيلىكىنىڭ دوۋىيەتچىلىكىنىڭ ۋەككەتلىكىنىڭ ئۇيغۇرچىلىكىنىڭ تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ  
سىرتىدىكى تەبىئىيەتچىلىكىنىڭ پەسلىتىشلىكىنىڭ! كەككەتلىكىنىڭ شەيلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ پەسلىتىشلىكىنىڭ  
ھەممەتچىلىكىنىڭ لى مەسعود بارزانى، لىلىكىنىڭ داھاتوۋچىلىكىنىڭ، كەككەتچىلىكىنىڭ مەسعود  
بارزانى لى پەسلىتىشلىكىنىڭ ھەممەتچىلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ دىننىيەتچىلىكىنىڭ تا  
ھەممەتچىلىكىنىڭ كەندىدلىكىنىڭ داھاتوۋ، ۋە بىلەنلىكىنىڭ ھەممەتچىلىكىنىڭ بىلەنلىكىنىڭ ۋە  
ھەممەتچىلىكىنىڭ دىننىيەتچىلىكىنىڭ نەكەتچىلىكىنىڭ ۋە خەيلىكىنىڭ كەندىدلىكىنىڭ ۋە

د شکرېټو او په سړو کې هېڅم، لېږدا تېنها لایڼک هېڅ دژې نېم شوی هېڅ بېزاردنې یې "نویس تېنها لېڼ وانگې مېدیا یې او د سېټاتې ځې نیشان نږدات و نابېټې گېږې لې هېر مې بېستې کې پارتې دیموکراتې کوردستان و بنډما یې بارزانی".

لې سا یې ۲۰۱۵ دا نوسو کې دیار گوتار کې نوی بې پېستی سړو کې یې تې هېرېم بې ناوې "کورد پیاوې تیا نیې!" نېمې ئاماژې یې کړې تې واوې ئې و بې وېژدانې یې سړو کې حېزبې کان هې یانې و نا هېڅن ځې کې لېها توې یاسایې بېنډ کې یې سیاسيې وې "جا هې بېزاردنې وې هې مان کې سایې تې دې کې وېټې بې یارې دې نگډر لې وانې عاریان نې ناوې و شېش مانگې موچې وېرنې گرتو وې. ئې وانې دې نگی پېدېدن و دې نیان بارزانی مو کې گشتې داگیرکړدو و دې یان کې مپانیای نې وتې زې و تکر دو . ئې وانې دې نگ دېدن بې بارزانی کې سا هې سا بې بېر چاویان وې بېر پېرسو کان بې تانکېر نېوت ئاودیود کېن هېرچې ند ئېستا بو وې تې بېری.

نېم بې یت و بالېرې پارتې بې ناوې سړو کې حېزبې کې یې وې ئې نجامې ئېدا تېنها ئامانجې و شتې کې دې نیې نویس مان وې بارزانی لې پېستی سړو کې یې تې هېرېم" پلانی پارتې لې دو قې ناغدا یې و دې هې وې بې قې ناغې یې دوېم بکاتې ئامانج یفراندېم لې ئېستا یان داهاتودا بېت هېردې بېت ئې نجامدرېت وېک ئېرکې کې سروشتې نې تې وې یې.

لېم وېرزې سیاسيې ئېستای باشورو خراپې باری دارایې و نا کې کې نېوان لایڼ کان و پېشې لکړدنې یاسا ، وېک بارزانی کې یاسای پېشې لکړدو و بې نایاسایې لې پېستی سړو کې هېرېمدا ځې هېشتې تې وې ، هېروېک دې بینین و دې بیستین تېنها پارت و مېدیای ځې وېک سړو کې ئاماژې یې پېدېدې کېن لې گېږې چې ند سړو کې یې کې حېزبې کانی دې کې بونې تې دارگې چانې جا بې هېر هې کار کې سیاسيې و گیرکړدنې ! مې بېست لې یفراندېم هېشتنې وې د سېټاتې پارتې و بې هېزکړدن و فراوانبونی هېزې حېزبې کې و پلا پېشتې بې هېشتنې وې د سېټاتې پارتې و ځې کاندیدکړدنې وې بې پېستی سړو کې هېرېم.

حېزب وای لې ځېک کړدو بې جېرېک هېڅ تې بگېن دېست بې دوژمن هې ژمار بکېن و دزې و گې ندې یې بې پېشې بزنان "کارکړدنېان جگې لې کې یلایې تې ناوې کې شایستې نیې" هېر لې بېر نېم چې ندې ځې کانېک لایانوا یې هېرکې سېک پشٹیوانې لې خزمې تگوزاری و پېژې یېک کړد لې لایڼ حېزبې وې بې سې ندکړا بېت "نې وکې سې بې تې حېزې" جا لېرېدا شتې زېرمان وې بېردې کې وېټو وې و گوتراو و وې لاما ناوې "کې مېڼک هېن جگې لې قسې

خەي بىۋاي بىھى كەسى ترنيە و كەمەنتى بى نى ئۆش ھەشتەنە و لى قولىيى حيزبدايە و بىدەنەكان ناۋەرن.

كەسانەك “بەجرەكە كەيلەي حيزبن كە كاربەنەكارانى حيزبەكە تاۋدەنە مەملەنە و دژايەتى چەۋاشەكارى و ئەستىەكان لىخەكە دىشارنەۋە، كەگەي ھەنەيان گرتەۋە و لىبەرژەۋەندى خەكە و نىشتەندانين و قەۋقەپەيان لى كەردەۋە ناخەقى قەۋدەكەن ئەمەش دەگەنەۋە بە بەرژەۋەندى خەيەكان يەكەكە لى ھەنەيانى كە كەيلەكان بەۋايەن بە سارستانى نەۋەنىۋە بەردەۋام دۇپاتى دەكەنەۋە.”

دواينەي ئەم وتارەم بە ھەنەژاردەنەكانى 2017 ، ئەۋانەي پەنجە لىمەرەكەب ھەنەدەكەشەن دەنيان لىۋەي ئەۋانەي گومەركى ئەبىراھىم خەلىل پەتر لى يەكەملىنەن دەلارە دەنياشەن لىۋەي پەتر لى دەيان كەمپانەي نەۋەتى تەنەا بە خەۋە و بەنەمەكەي بارزانىۋە لىھەمان كاتەدا كەۋتەنەتە ئەۋەي نەۋەقەي خەيان بفرەشەن بەكەينى نەنى سەبەي، ئەۋانە دەنگە دەدەن بە ناخەق بەئەگان لىۋە ئەۋەي لىسەر داۋەي مەسعود بارزانى گاردى كەمارى سەدەدام دەبەي ھەنەيە ھەۋلەر و ۳۱ ئابى كەردە گەۋرەترين سەركەۋتەنەكانەنى خەباتى خەيان و ئەمەنەژەيان بە خەيان بەئەمانە گەيانەۋە ، ۋەزەدانەن ھەبەت و بىرى نەتەۋەيى بەكەنە دادگا بە ئەۋانەي بازەگانىتەن پەۋە دەكەن .

فەرەيدون كەنەرىنى ۱۱ / ۶ / ۲۰۱۷